

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטחון החברתי

החלטה מס' 42

פרוטוקול מס' 39/2022

פרוטוקול מישיבת וועדת המשרדית לרכישות טובין ושירותים
שהתקיימה בירושלים ביום ב' 20.06.2022

חברים:

גבי נטלי ליאון, יו"ר הוועדה
גבי יעל אדלמן, ס' חשב המשרד
עו"ד ז'ניה פייכמן, נציגת היועצת המשפטית

מרכזת הוועדה: גבי רונית אדלר

הנושא על סדר היום:

הארכת התקשרות בפטור ממכרז עם ביטוח לאומי (500500772) להפעלת מיזם משותף " מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה – ללא עלות נוספת.

החלטת הוועדה: הוועדה מאשרת את ההתקשרות לפי סעיף (3)(4)(ב)(1) לתקנות חובת המכרזים.

היקף ההתקשרות:

היקף ההתקשרות בין המשרד לביטוח לאומי מיום 01.07.2022 ועד ליום 30.06.2023 ללא עלות נוספת בהתאם להתקשרות הראשונה בסך של 15,648,000 ₪ כולל מע"מ (כאשר חלקו של המשרד עד 7,824,000 ₪)

תקנה תקציבית: 23.10.39.71 - מותנה בקיום תקציב בפועל ובאישור חוק התקציב
לא תתבצע התקשרות עם הספק כל עוד לא נחתם חוזה ו/או כתב הזמנה חתום כדין.

הערות ונימוקים להחלטה:

מדובר בהתקשרות בפטור ממכרז עם ביטוח לאומי " מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה.

בישראל שוהים כ-10,000 ילדים בסיודור חוף ביתי לאחר החלטה על הוצאתם מהבית, בשל הערכה כי הנזק הנגרם משהותם בבית הוריהם עולה על הנזק שייגרם עקב הוצאתם, בגין מסוגלות הורית נמוכה מאוד.

משרד הרווחה יחד עם שותפים נוספים, מקדיש משאבים רבים – מקצועיים ותקציביים כאחד – להפחתת מצבים אלה והגברת מסוגלות הורים בתוך הקהילה כך שתימנע הוצאת ילדיהם. זאת, באמצעות יצירת רצף של תכניות המכוונות למשפחות בסיכון גבוה. כאשר בוחנים את הסיבות למסוגלות הורית נמוכה זו, ניתן לזהות גורמי סיכון מרכזיים חברתיים ואישיים רבים, כגון: חיים בעוני, בידוד חברתי, ילדות בצל הזנחה או התעללות ועוד.

בבסיס התכנית המוצעת, עומדת תפיסה מקצועית לפיה כל עוד אין מדובר בהורה שלו מגבלה אובייקטיבית המונעת ממנו לקיים הורות תקינה – הרי שבהינתן תכנית התערבות אינטנסיבית, יצירתית, שבה עושר הזדמנויות ומשאבי טיפול המותאמים לצרכי המשפחה - ניתן יהיה לשנות את מהלך חיי המשפחה ולהשאיר את הילד בחיק משפחתו.

התכנית הנוכחית הינה פרי שותפות מתמשכת בין שלושה ארגונים - הקרן לילדים ולנוער בסיכון במוסד לביטוח לאומי, משרד הרווחה והשירותים החברתיים וקרן רש"י. שותפות זו הנה רבת שנים ועשייה, כלל ובפרט בפיתוח מענים לילדים ולמשפחות בסיכון גבוה.

התוכנית מיועדת למשפחות עם ילדים בגילאי לידה עד 18, לגביהן יש החלטה של הצוות האמון על כך במחלקה לשירותים חברתיים, כי יש להוציא את הילדים מהבית או משפחות שהמצב בהן הוא לקראת המלצה על הוצאת הילדים מהבית. זאת, בגין הזנחה חמורה ומסכנת (ולא סוגים אחרים של פגיעה בילדים).

המענה המוצע כולל סיפוק מוגנות וטיפול הולם בילדים בביתם, על ידי צוות מקצועי מטעם התכנית. במקביל, עבודה טיפולית אינטנסיבית עם ההורים שתאפשר להם לאורך הזמן לקחת על עצמם מחדש את משימת הטיפול בילדיהם ולמלא אותה בהצלחה.

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטחון החברתי

כאמור במכתבו של הגורם המקצועי מיום 31.10.2021 המצ"ב, משנת 2021 פועל המשרד להטמעה של המודל במחלקות לשירותים חברתיים באמצעות העברת רכיבים להתקשרות קיימות במסגרת הפעלת מערך נושמים לרווחה במרכז עוצמה. בשלב זה, אנו פועלים להשגה של תקנים ייעודים שיאפשרו השלמת המהלך בשנת 2022.

ביום 02.05.2018 (פנייה מס' 605825) אישר החשב הכללי ההתקשרות עם המוסד לביטוח לאומי לצורך הפעלת תוכנית "מפגש פנימה" מיום 02.05.2018 ועד ליום 31.12.2019 כאשר היקף ההתקשרות לשנה יעמוד על סך 15,648,000 ₪ כולל מע"מ (כאשר חלקו של המשרד 7,824,000 ₪).

למשרד יש אופצייה להאריך את ההתקשרות לשנה נוספת מיום 01.01.2019 ועד ליום 31.12.2019 תלוי בתקציב מאושר.

ביום 04.07.2019, פרוטוקול מס' 68/2019 החלטה מס' 12 אישרה ועדת המכרזים הארכת התקשרות עם ביטוח לאומי להפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה – ללא עלות נוספת מיום 01.01.2020 ועד ליום 31.12.2020.

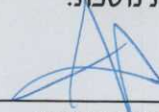
ביום 03.11.2020 פרוטוקול מס' 117/2020 החלטה מס' 26 אישרה ועדת המכרזים הארכת התקשרות עם ביטוח לאומי להפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה מיום 01.01.2021 ועד ליום 31.12.2021 – לא עלות נוספת

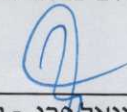
ביום 06.12.2021 פרוטוקול מס' 54/2021 החלטה מס' 02 אישרה ועדת המכרזים הארכת התקשרות עם ביטוח לאומי להפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה מיום 01.01.2022 ועד ליום 30.06.2022 – לא עלות נוספת

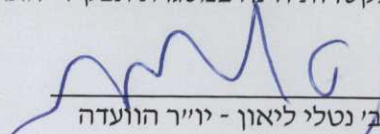
כעת, מבקש הגורם המקצועי הארכת התקשרות עם ביטוח לאומי להפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה – ללא עלות נוספת מיום 01.07.2022 ועד ליום 30.06.2023, בהתאם לאמור במכתבו של הגורם המקצועי מיום 10.05.2022 נדרש תקציב של כ- 1,345,000 ₪ לסיום ההתקשרות.

על פי הבדיקה שנערכה על ידי הוועדה, עומד לרשות המשרד תקציב שלא נוצל בהיקף של כ- 1,781,000 ₪.

לפיכך, ועדת המכרזים מאשרת את הארכת התקשרות עם המוסד לביטוח לאומי, שהינו תאגיד שהוקם בחוק, וההתקשרות הינה במסגרת תפקידי התאגיד, מיום 01.07.2022 עד ליום 30.06.2023 ללא עלות נוספת.

עו"ד ז'ניה פיכמן

גב' דניאל פרג - ס' חשבת המשרד

גב' נטלי ליאון - יו"ר הוועדה

לעיל
20

אישור פנייה לוועדת המכרזים לרכש ושירותים

לפני הגשת פנייה כלשהי לוועדת המכרזים להתקשרות חדשה או להארכת התקשרות קיימת יש לקבל את אישור המנכ"ל על גבי טופס זה.

חובה למלא את כל הפרטים בטופס ולצרף את המסמכים הנדרשים על פי הרשימה המופיעה בסעיף 6. שדות חובה מסומנים ב-*

קישור להנחיות למילוי הטופס

מס' פניה: 1653895568289

1. פרטי מגיש הבקשה

מס' פרטי:	אסתי	* שם משפחה:	מרקוביץ
* תפקיד:	מנהלת תחום מענים למשפחות וילדים בסיכון		
* שם האגף/מינהל:	משפחות ילדים ונוער בקהילה	* שם השירות/תחום:	רווחת המשפחה והילד
* כפיפות ארגונית:	מינהל שירותים אישיים וחברתיים		
* אימייל (לקבלת עדכונים):	EstiM@molsa.gov.il	* תאריך:	03/05/2022

2. פרטי התקשרות

* נושא ההתקשרות המבוקשת:	הארכת התקשרות ללא עלות תכנית "פנימה" - מיזם משותף משרד הרווחה, קרן רשי, ביטוח לאומי		
* סוג ההתקשרות המבוקשת:	מיזם משותף		
אסמכתא בתוכנית עבודה:			
* סוג המסגרת בה יינתן השירות:	הפעלה בחמש מחלקות לשירותים חברתיים: כרמיאל, עכו, באר שבע, שדרות, דימונה		
* שם הספק שיספק במישרין את השירות:	קרן רשי	* מספר הספק:	580180941
* תחילת התקשרות:	01/07/2022	* סיום התקשרות:	30/06/2023
* תקופת התקשרות נדרשת:	שנה		

אגף רכש, מכרזים והתקשרויות

רחוב ירמיהו 39, מגדליה בירה, ירושלים | טלפון: 5085508-02 | פקס: 5085942-02
www.molsa.gov.il | אתר ממשל זמין - www.gov.il | michrazim@molsa.gov.il

**משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים**
חוסן חברתי לישראל

* האם ההתקשרות חדשה / המשך?

התקשרות חדשה.

המשך התקשרות.

משך השירות שניתן בעבר: 4.1 שנים

מועד סיום התקשרות קיימת: 30/06/2022

מספר מכרז/פטור: 1636017196906

* האם בוצע שיתוף המחוזות בתוכנית ארצית כאמור בסעיף 2 בנהל כללי 14-005 (מעורבות מחוזות המשרד בתוכניות)

כן

לא

לא רלוונטי

* האם נעשו התקשרויות המשך נוספות מעבר להתקשרות הראשונה:

לא

כן

מספר התקשרויות המשך: 3

היקף ההתקשרות של כל התקשרויות המשך: ללא עלות

3. תקציב / היקף התקשרות

* היקף התקשרות (כולל מע"מ):

15,648,000

* פירוט מדויק של עלות

ההתקשרות:

חלקו של המשרד 50% סכום לשנתיים 15,648,000 ולשנה 7,824,000

* התקציב השנתי להתקשרות

במימון המשרד:

שנה 3,912,000

* מימון נוסף ממקורות אחרים

(פרטים מלאים):

ביטוח לאומי וקרן רשי

* התקציב במימון המשרד לכל

תקופת ההתקשרות:

7,824,000

* מימון נוסף ממקורות אחרים לכל

תקופת ההתקשרות:

7,824,000

* תקנה תקציבית

(בפורמט xx.xx.xx.xx):

23.10.39.71

* שם תקציבן האגף:

אורית בן דרור

אגף רכש, מכרזים והתקשרויות

רחוב ירמיהו 39, מגדלי הבירה, ירושלים | טלפון: 02-5085508 | פקס: 02-5085942
www.mofa.gov.il | אתר ממשל זמין - www.gov.il | michrazim@mofa.gov.il

4. פרטים נוספים / הערות:

תכנית פנימה המיועדת למשפחות בקצה רצף ההזנחה שילדיהם מועמדים להשמה חוץ בייתית, פועלת החל מ 28.5.18 באמצעות התקשרות של המשרד עם המוסד לביטוח לאומי. התכנית כוללת התערבות בת שנתיים במטרה להביא לשיפור במצב המשפחות והעלאת הסיכוי להישארות הילדים בביתם.

בשל עיכוב בהתחלת הפעלת התכנית היא החלה לפעול רק בתחילת 2019, מה שהצריך את הארכת ההתקשרות עד לסוף 2021.

התכנית היתה מתוכננת לעבור לשלב הטמעה בראשית 2022. תהליך זה דורש הקצאת תקני העוסים למחלקות והערכות המחלקות לגיוס כ"א לפיכך ביקשנו הארכת התקשרות ללא עלות לתקופה של חצי שנה נוספת החל מיום 1.1.22 ועד ל- 30.6.22.

נכון להיום טרם התקבל האישור המשרדי לקליטת תקני התכנית והטמעתה במשרד ולפיכך עלה הצורך לבקש הערכה נוספת של התקשרות ללא עלות לתקופה של עד שנה, החל מיום 1.7.22 ועד ל 30.6.23 לכל המאוחר. הדבר יבטיח רציפות טיפולית במתן המענה למשפחות באמצעות העובדים הסוציאליים הייעודיים של התכנית ויאפשר את התארגנות המחלקות בעת שיתקבל אישור לתקנים.

מימון תקופת הארכה ללא עלות אפשרי הודות לכך שנצל את היתרות תהקציבות של התכנית שיישמשו עבור מימון תקני העוסים הייעודיים וכן לטובת הוצאות מטה- מנהלת תכנית ומעטפת.

**משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים**
חוסן חברתי לישראל

6. אישורים - למילוי על-ידי הגורם המאשר בלבד

יש לאשר ולשלוח את הטופס.
כל חתימות בעלי התפקידים, ובכללן חתימת ראש המינהל, הן חובה.

תפקיד	שם בעל תפקיד	אישור	חתימה
מנהל/ת השרות:	נורית ויסברג נקאש	☒	אושר על ידי nuritw בתאריך 30/05/2022
מנהל/ת האגף:	איילה מאיר	☒	אושר על ידי ayalama בתאריך 30/05/2022
ראש המינהל:	איריס פלורנטין	☒	אושר על ידי IrisF בתאריך 31/05/2022
מנכ"לית המשרד:	גב' סיגל מורן	☒	אושר על ידי sigalmo בתאריך 05/06/2022

שליחת הטופס

ט' אייר תשפ"ב

10 במאי 2022

לכבוד ועדת המכרזים

משרד הרווחה והביטחון החברתי

הנדון: תכנית פנימה- בקשה להארכת התקשרות ללא עלות

תכנית פנימה להתערבות במשפחות עם ילדים בקצה רצף ההזנחה פועלת כפיילוט החל משנת 2019 כמיזם משותף בין משרד הרווחה, המוסד לביטוח לאומי וקרן רש"י. התכנית נועדה לשנתיים בניסיון להביא לשיפור במצב המשפחות ולבחון אפשרות הישארות הילדים בבית. לאור העיכוב שחל בהתחלת הפעלת התכנית ומורכבות התהליכים וכן לאור הזמן הנדרש בהעברת התכנית לשלב הטמעה, התקבלו אישורים בוועדת מכרזים להארכת התקשרות ללא עלות, כשהאישור האחרון ניתן עד ל 30.6.22

התכנית עוברת לשלב הטמעה וקליטה במשרד החל מיולי 2022, עם זאת מאחר וטרם הושלמה ההסדרה של קבלת אישור לתקני העו"ס הייעודיים, הוחלט באישורה של איריס פלורנטין ראש המנהל, לפנות לוועדת מכרזים לצורך הארכת התקשרות נוספת ללא עלות לתקופה של עד שנה.

לאור זאת הננו פונים בבקשה להארכת התקשרות נוספת ללא עלות לתקופה של עד שנה, החל מיום 1.7.22 ועד ליום 30.6.23, מה שיבטיח רציפות טיפולית במתן המענה למשפחות התכנית וכן שימורם של העובדים הסוציאליים הייעודיים של התכנית, עד להסדרה.

מימון תקופת הארכה ללא עלות אפשרי באמצעות שימוש ביתרות תקציביות של הישובים המפעילים את התכנית, בהתאם להסכם המקורי, שתאפשרנה לממן את עלויות הבאות:

- תקני עו"ס- 5 תקני עוס, בעלות 932,582 ש"ח
- מטה ומעטפת- מנהלת תכנית, כנס+ כתיבת תדריך, בעלות 412,000 ₪

סה"כ עלות ההארכה: 1,344,582 ₪ מתוך יתרת רשויות בסך 2,52,767 ש"ח

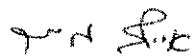
לרשות המשרד יתרה של 1,780,663 ש"ח נכון לסוף מאי 2022

מצ"ב טבלה של עלויות לשנה הנוספת:

עלות הארכה בשנה	יתרות תכנית נכון למאי 2022	
932,582 (ברשויות)		תקני עו"ס (5 תקנים)
412,000		מטה ומעטפת
1,344,582	2,219,747	סה"כ

בברכה,

איילה מאיר

מנהלת אגף בכיר משפחות ילדים ונוער בקהילה, מנהל שח"א

העתק:

איריס פלורנטין- סמנכלית המשרד, ראש מינהל שירותים חברתיים אישיים, משרד הרווחה
 נורית וייסברג נקש- מנהלת השירות לרווחת המשפחה והילד, משרד הרווחה
 אסתי מרקוביץ- מנהלת תחום מענים למשפחות וילדים בסיכון גבוה
 יעל בלה אבני – סמנכ"לית תכניות, קרן רש"י

10 מאי 2022

אל: אורית בן דרור

תקציבנית מנהל ש"חא

הנדון : הארכת התקשרות- הגדלת מעטפת תכנית פנימה מיתרות יישובים

תכנית פנימה להתערבות במשפחות בקצה רצף ההזנחה פועלת כפיילוט מ 2019, כמיזם משותף בין משרד הרווחה, המוסד לביטוח לאומי וקרן רש"י. התכנית אמורה לעבור לשלב הטמעה והפעלה דרך המשרד מיולי 2022. מאחר וטרם הושלמה ההסדרה של המעבר כולל אישור תקני עו"ס הוחלט באישורה של איריס פלורנטין, ראש המנהל, לפנות לוועדת מכרזים לצורך הארכת התקשרות ללא עלות לתקופה של עד שנה, החל מ 1.7.22 ועד ל 30.6.23.

הארכה ללא עלות מתבססת על יתרות תקציביות מהישובים, על פי ההסכם המקורי, שתאפשרנה לממן את עלויות הבאות לשנה נוספת:

- תקני עו"ס- 5 תקני עוס, בעלות 932,582 ₪ (מתוך יתרות ברשויות)
- מטה- מנהלת תכנית, כנס+ כתיבת תדריך, בעלות 412,000 ₪

סה"כ עלות: 1,344,682 ₪ מתוך היתרות בסך : 2,219,747 ₪.

יתרות משרד נכון למאי 22: 1,780,660 ₪

מצ"ב טבלה מפורטת של עלויות לשנה הנוספת:

עלות הארכה בשנה- 6.22-6.23	יתרות רשויות תכנית נכון ל 1.7.22	
932,582	2,219,747	עו"ס (5 תקנים)
412,000		מטה
1,344,682	2,219,747	סה"כ

אודה לאישור ההוצאה התקציבית לצורך הארכת ההתקשרות ללא עלות, מתוך היתרות.

בברכה,
אסתי מרקוביץ
מנהלת תחום מענים למשפחות וילדים בסיכון

העתק:

איריס פלורנטין- סמנכלית המשרד, ראש מינהל שירותים חברתיים אישיים, משרד הרווחה

איילה מאיר – מנהלת אגף בכיר משפחות ילדים ונוער בקהילה, משרד הרווחה

נורית וייסברג נקש-מנהלת שירות לרווחת המשפחה והילד, משרד הרווחה

יעל בלה אבני – סמנכ"לית תכניות, קרן רש"י

רונית אדלר כהן

מאת:
נישלה
אל:
נמשא

אורית בן דרור
יום חמישי 12 מאי 2022 15:51
אסתי מרקוביץ
אישור ללא עלות פנימה

מאשרת הארכת התקשרות במיזם פנימה ללא עלות נוספת

אורית בן דרור
מנהלת תחום תקצוב ותמחור
מינהל שירותים אישיים ותברתיים
משרד הרווחה והבטיחות החברתי

טל: 02-5085715
או: OrtBD@molsa.gov.il | www.molsa.gov.il

חוסן חברתי לישראל

רונית אדלר כהן

מאת:
נשלת
אל:
נושא:

מרגלית שושן
יום שלישי 24 מאי 2022 10:29
אסתי מרקוביץ
יתרות

מבנה עתה עבר אל חשפות ערכה מערכת עזרה

100117040 שער הברכה והפגנת 100117040

מספר בקשה 100117040
ספק 40082901
מספר חובת ה ספוח 2018
כמות לאותי ומשך הראש

מספר בקשה 23103971
ספק WBS אלמנט 230030002
מספר חובת ה ספוח 2018
כמות לאותי ומשך הראש 43000010

מספר חובת ה ספוח 2018
כמות לאותי ומשך הראש 30.06.2022
מספר חובת ה ספוח 2018
כמות לאותי ומשך הראש 0.00

מספר חובת ה ספוח	כמות לאותי ומשך הראש	מספר חובת ה ספוח	כמות לאותי ומשך הראש
230030002	מספר חובת ה ספוח 2018	43000010	כמות לאותי ומשך הראש
30.06.2022	מספר חובת ה ספוח 2018	0.00	כמות לאותי ומשך הראש
6,043,337.00	מספר חובת ה ספוח 2018	1,769,663.00	כמות לאותי ומשך הראש
15.07.2018	מספר חובת ה ספוח 2018	7,824,000.00	כמות לאותי ומשך הראש

כ"ד אייר, תשפ"ב
25 מאי, 2022

לכבוד
נורית וייסברג
מנהלת השירות לרווחת המשפחה והילד
אגף משפחות ילד ונוער בקהילה
משרד הרווחה והביטחון החברתי

שלום רב,

הנדון: תכנית פנימה - אישור הארכת התקשרות ללא תוספת עלות

הריני לאשר כי ועדת ילדים מיום 24/05/2022, אישרה את הארכת ההתקשרות, ללא תוספת עלות, עם משרד הרווחה והביטחון החברתי, להפעלת תכנית פנימה, עד ליום 30/06/2023.

בברכה,

אפרת בן חורין
מנהלת קרן ילדים ונוער בסיכון

העתק: גב' איריס פלורנטין, ר. מינהל, סמנכ"לית בכירה, מינהל שירותים אישיים וחברתיים
גב' איילה מאיר, מנהלת אגף בכיר למשפחות ילדים ונוער
גב' מורן מזרחי, מנהלת קרנות הביטוח הלאומי

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטוח החברתי

חארכת התקשרות

תאריך **13.12.2021**

תוספת לחוזה מספר _____ מתאריך _____ שנחתם

בין

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, כתובת: רח' קפלן 2, ירושלים - מיקוד 91008.

לבין

כתובת: _____

ביטוח לאומי
שם נותן השרות

מס' פקס: _____

מספר טלפון: _____

מספר **500500772**
מס' עמותה/מס' תיק במס הכנסה

הרשום בישראל כ: **ביטוח לאומי**
חברה/עמותה/איגוד שיתופי

מתאריך **06.12.2021**

פרוטוקול מס' **54/2021** חלטה **02**

1. פרטי החוזה חסיים

נושא ההתקשרות:
חארכת התקשרות בפטור ממכרז לצורך הפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות וילדים בחזנות חמורה - ללא עלות נוספת

סכום ההתקשרות: 15,648,000 ש"ח כולל מע"מ
תוקף ההתקשרות: מ- 01.01.2021 עד 31.12.2021

2. פרטי השינוי הנדרש

תיאור השינוי:
חארכת התקשרות בפטור ממכרז לצורך הפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות וילדים בחזנות חמורה - ללא עלות נוספת מיום 01.01.2022 ועד יום 30.06.2022

סכום החוזה לתקופת הני"ל היא, ללא עלות נוספת, בהתאם להתקשרות הראשונה בסך של 15,648,000 ש"ח כולל מע"מ (כאשר חלקו של המשרד 7,824,000 ש"ח)

3. סכום החוזה החדש

חארכת התקשרות ללא עלות נוספת. בהתאם להתקשרות הראשונה בסך של 15,648,000 ש"ח כולל מע"מ (כאשר חלקו של המשרד 7,824,000 ש"ח)

תוקף ההסכם החדש מיום **01.01.2022** ועד ליום **30.06.2022**

ל.ע.ו
2.7

אגף רכש, מכרזים והתקשרויות | MICHRAZIM@molsa.gov.il
www.molsa.gov.il
אתר ממשל זמין - www.gov.il
רח' ירמיהו 39, ירושלים | טל. 02-5085508 | פקס. 02-5085942

4. יתר תנאי החוזה יישארו בתוקף ויחייבו את הצדדים.

ולראיה באו הצדדים על החתום

המוסד לביטוח לאומי
מזרן מורחבי עתיד
מנהלת אגף הקצבה
חתימה וחותמת

חוקן מלרתי
שם נוטן חשרות

המוסד לביטוח לאומי
סער אושינסקי
סגן חשב

אימות חתימה

אני הח"מ חוקן מלרתי עו"ד/ר"ח מאשר בזאת כי הגוף המוסד לביטוח לאומי
סער אושינסקי
רשום בישראל על פי דין כ- סגן חשב וכי הייה חוקן מלרתי שחתמו
על ההסכם בפני מוסמכים לחתום על ההסכם בשם הגוף.

18925
משרד הרווחה והביטחון החברתי
ע"ד/רוחא

83/3/20
תאריך

איליס פלורנסיו
ראש מנהלת שירותי
משרד הרווחה והביטחון החברתי
מנהל האגף

לשמוע המשרד
סיגל מורחבי
המנהלת הכללית
משרד העבודת הרווחה
והשירותים החברתיים
על אדלמן, ר"ח
משרד הרווחה והביטחון החברתי
חש"ב/רוחא

1214/2017

ל.ס.ע.ח

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטחון החברתי

החלטה מס' 02

פרוטוקול מס' 54/2021

פרוטוקול מישיבת וועדת המכרזים המשרדית לרכישות טובין ושירותים

שחתקיימת בירושלים ביום ב' 06.12.2021

חברים:

גבי נטלי לאון, יו"ר הוועדה
מר אבי ברך, חשב המשרד
עו"ד זניה פייכמן, נציגת היועצת המשפטית

מרכזת הוועדה: גבי רונית אדלר

חטשא על סדר היום:

הארכת התקשרות בפטור ממכרז עם ביטוח לאומי (500500772) להפעלת מיום משותף " מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה – ללא עלות נוספת.

החלטת הוועדה: הוועדה מאשרת את ההתקשרות לפי סעיף (3)(4)(ב)1 לתקנות חובת המכרזים.

היקף ההתקשרות:

היקף ההתקשרות בין המשרד לביטוח לאומי מיום 01.01.2022 ועד ליום 30.06.2022 ללא עלות נוספת בהתאם להתקשרות הראשונה בסך של 15,648,000 ₪ כולל מע"מ (כאשר חלקו של המשרד 7,824,000 ₪)

תקנה תקציבית: 23.10.39.71 - מותנה בקיום תקציב בפועל ובאישור חוק התקציב לשנת 2017ג
לא תתבצע התקשרות עם הספק כל עוד לא נחתם חוזה ו/או כתב הזמנה חתום כדין.

הערות ונימוקים להחלטה:

מדובר בהתקשרות בפטור ממכרז עם ביטוח לאומי " מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה.

בישראל שוהים כ-10,000 ילדים בסידור חוץ ביתי לאחר החלטה על הוצאתם מהבית, בשל הערכה כי הנוק הנגרים משהותם בבית חוריהם עולה על הנוק שייגרים עקב הוצאתם, בגין מסוגלות חורית נמוכה מאוד.

משרד הרווחה יחד עם שותפים נוספים, מקדיש משאבים רבים – מקצועיים ותקציביים כאחד – להפחתת מצבים אלה והגברת מסוגלות חורים בתוך הקהילה כך שתיוע הוצאת ילדיהם. זאת, באמצעות יצירת רצף של תכניות המכוונות למשפחות בסיכון גבוה. כאשר בוחנים את הסיבות למסוגלות חורית נמוכה זו, ניתן לזהות גורמי סיכון מרכזיים חברתיים ואישיים רבים, כגון: חייס בעוני, בידוד חברתי, ילדות בצל הזנחה או התעללות ועוד.

בבסיס התכנית המוצעת, עומדת תפיסה מקצועית לפיה כל עוד אין מדובר בהורה שלו מגבלה אובייקטיבית המונעת ממנו לקיים חורות תקינה – הרי שבהינתן תכנית התערבות אינטגרטיבית, יצירתית, שבה עושר הודמנויות ומשאבי טיפול המותאמים לצרכי המשפחה - ניתן יהיה לשנות את מהלך חיי המשפחה ולהשאיר את הילד בחיק משפחתו.

התכנית הנוכחית חינה פרי שותפות מתמשכת בין שלושה ארגונים- הקרן לילדים ולנוער בסיכון במוסד לביטוח לאומי, משרד הרווחה והשירותים החברתיים וקרן רשיי. שותפות זו הנה רבת שנים ועשייה, כלל ובפרט בפיתוח מענים לילדים ולמשפחות בסיכון גבוה.

התוכנית מיועדת למשפחות עם ילדים בגילאי לידה עד 18, לגביהן יש החלטה של הצוות האמון על כך במחלקה לשירותים חברתיים, כי יש להוציא את הילדים מהבית או משפחות שהמצב בהן הוא לקראת המלצה על הוצאת הילדים מהבית. זאת, בגין הזנחה חמורה ומסכנת (ולא סוגים אחרים של פגיעה בילדים).

המענה המוצע יכלול סיפוק מוגנות וטיפול הולם בילדים בביתם, על ידי צוות מקצועי מטעם התכנית. במקביל, עבודה טיפולית אינטגרטיבית עם החורים שתאפשר להם לאורך הזמן לקחת על עצמם מחדש את משימת הטיפול בילדיהם ולמלא אותה בהצלחה.

כאמור במכתבו של הגורם המקצועי מיום 31.10.2021 המצ"ב, משנת 2021 פועל המשרד להטמעה של המודל במחלקות לשירותים חברתיים באמצעות העברת רכיבים להתקשרות קיימות במסגרת הפעלת מערך נושמים לרווחה במרכז עוצמה. בשלב זה, אנו פועלים להשגה של תקנים ייעודיים שיאפשרו השלמת המהלך בשנת 2022.

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטחון החברתי

ביום 02.05.2018 (פנייה מס' 605825) אישר החשב הכללי ההתקשרות עם המוסד לביטוח לאומי לצורך הפעלת תוכנית "מפגש פנימה" מיום 02.05.2018 ועד ליום 31.12.2019 כאשר היקף ההתקשרות לשנה יעמוד על סך 15,648,000 ₪ כולל מע"מ (כאשר חלקו של המשרד 7,824,000 ₪).

למשרד יש אופציה להאריך את ההתקשרות לשנה נוספת מיום 01.01.2019 ועד ליום 31.12.2019 תלוי בתקציב מאושר.

ביום 04.07.2019, פרוטוקול מס' 68/2019 החלטה מס' 12 אישרה ועדת המכרזים הארכת התקשרות עם ביטוח לאומי להפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה – ללא עלות נוספת מיום 01.01.2020 ועד ליום 31.12.2020.

ביום 03.11.2020 פרוטוקול מס' 117/2020 החלטה מס' 26 אישרה ועדת המכרזים הארכת התקשרות עם ביטוח לאומי להפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה מיום 01.01.2021 ועד ליום 31.12.2021 – ללא עלות נוספת.

כעת, מבקש הגורם המקצועי הארכת התקשרות עם ביטוח לאומי להפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה – ללא עלות נוספת מיום 01.01.2022 ועד ליום 30.06.2022, של חמשת תקני עו"ס הקיימים על מנת לאפשר יצירת רציפות בקשר הטיפול עם המשפחות. ב

לפיכך, ועדת המכרזים מאשרת את הארכת התקשרות עם המוסד לביטוח לאומי, שהינו תאגיד שהוקם בחוק, וההתקשרות הינה במסגרת תפקידי התאגיד, מיום 01.01.2022 עד ליום 30.06.2022 ללא עלות נוספת.

עו"ד ז'ינ'ה פיקמן

מר אבי ברך - חשב המשרד

גבי נטלי ליאון - יו"ר הוועדה

שינוי תביעה הקצבות 1001117040

רצף מסמכים | שותף | אובייקט | יזמן פעילות

שתחר אבני דרך

מספר בקשה	1001117040	הפעלת תוכנית מפגש פנייה	מספר
ספק	40002901	ביטוח לאומי המשד הראשי	
פרט התחבות	23103971	מרכז בצוע תקציב	230030002
אלמנט WBS	520-2300-103971-23030002	חשבון G/L	43000010
סה"כ אבני הדרך	ILS 7,824,000.00	תאריך תקף	31.12.2021
סכום התאמה	30.00		

פרטי אבני הדרך לשחרר					
מ...	סכום אבן דרך	מטבע	ת. פרעון	יתרה לביצוע	נרשם לתשלום
1	7,824,000.00	ILS	15.07.2018	2,956,177.00	4,867,823.00

שחרר | ביטול | לרשום תשלומים | שמירת תשלומים | לפרעון מידי | בחר הנל | בטל בת

כתובת ספק | **כתובת הודעה**

מגיש בקשת תמיכה	40002901	ביטוח לאומי המשד הראשי
מספ. רחוב / בית	13	שד יצמן
מיקום	3543707	ירושלים
טלפון	026709322	פקס
אזור זמן לשותף	ISRAEL	12:16:33 06.12.2021

כ"ח חשון תשפ"ב
31 אוקטובר 2021

לכבוד

ועדת המכרזים

משרד הרווחה והביטחון החברתי

הנדון : הארכת התקשרות ללא עלות בחצי שנה - תכנית פנימה

אנו פוגים בבקשה להארכת התקשרות להפעלת מיזם "פנימה" שהתבצעה בפסגור ממכרז בין משרד הרווחה והביטחון החברתי למוסד לביטוח לאומי בחצי שנה נוספת לתקופה שבין 1.1.2022 לבין 31.12.2022 תכנית "פנימה" היא תכנית פיילוט לטיפול במשפחות עם ילדים במצבי הזנחה חמורה שמיועדת למשפחות בקצה רצף ההזנחה שלגבי ילדיהן יש המלצה על השמה חוץ ביתית בשל רמת סיכון גבוהה. מטרת הפיילוט הינה לפתח מודל התערבות אינטנסיבית עם המשפחה כדי לבחון אפשרות להישארותו של הילד בחיק משפחתו ומתוך מטרה של שיקום המערכת המשפחתית.

התכנית היא מיזם משותף של המשרד הרווחה והמוסד לביטוח לאומי וקרן רש"י, שפועל בין השנים 2019-2021, בחמש רשויות מקומיות: כרמיאל, עכו, באר-שבע, שדרות ודימונה.

התכנית:

ביום 28.5.2018 המשרד התקשר עם המוסד לביטוח לאומי להפעלת התכנית למשך שנתיים והיא היתה אמורה להסתיים ביום 31.12.20. בשל עיכוב התכנית החלה לפעול ביום 1.1.2019 ובנוסף ההבנה המקצועית שהתהוותה שמצבן המורכב של המשפחות הצביע על ההכרח להאריך את משך התכנית לצורך ההתערבות במשפחות ולשם כך נערכה הארכות התקשרות ללא עלות עד לסוף שנת 2021.

משנת 2021, המשרד פועל להטמעה של המודל במחלקות לשירותים חברתיים באמצעות העברת רכיבים להתקשרות קיימות במסגרת הפעלת מערך נושמים לרווחה במרכז עוצמה. בשלב זה, אנו פועלים להשגה של תקנים ייעודיים שיאפשרו השלמת המהלך בשנת 2022.

לאור האמור לעיל נדרשת הארכה בחצי שנה, ללא עלות, עבור הרכיבים הבאים:

144,000	רכזת ארצית
451,291	5 תקני עו"ס
150,000	כנס מקצועי מסכם והפקת חומרים מקצועיים
20,000	הדרכות מקצועיות
917,811	מעטפת למשפחות בתהליכי סיום טיפול
1,683,102 ש"ח	סה"כ

מהלך זה של הארכת התקשרות בחצי שנה נוספת חיוני לשימור הרצף של הטיפול במשפחות ולסיים את תהליך ההטמעה במשרד. מהלך זה מתאפשר הודות לעודפי תקציב בסך 1,683,102 ש"ח שקיימים לאחר שחלק ממרכיבי הפיילוס עברו כבר בשנה שעברה לאחריות המשרד ולמימון שלו.

נודה לאישור ועדת המכרזים של הבקשה להארכת התקשרות בפטור ממכרז עבור תכנית פנימה למשך חצי שנה לתקופה שבין 1.1.2022 לבין 31.12.2022

בברכה,

איילה מאיר

מנהלת אגף בכיר משפחות, ילד ונוער בקהילה

העתקים:

איריס פלורנטיין-סמנל"לית בכירה, ראש מנהל שירותים אישים ותברתיים
נורית ויסברג נקאש-מנהלת השרות לרווחת המשפחה והילד
אסתי מרקוביץ-מנהלת תחום
מרגלית שושן - תקציבנית האגף

חישוב יתרות
תקציב - תכנית
פנימה

ס"ח תקציב ליישוב לשנת 2021	תקציב פעילות ל-2021	יתרה ל-2021	ניצול תקציב עד 31.12.20	תקציב	יישוב
1104529	926400	1467289	1530311	2997600	כרמיאל
1132396	926400	1505216	1492384	2997600	דימונה
1087900	926400	1798434	1199166	2997600	באר שבע
1116509	926400	1561188	1436412	2997600	שדרות
1104748	926400	1337057	1660543	2997600	עכו
					עלות מעטפת 2021
5,546,082	4,632,000	7,669,184	7,318,816	14,988,000	ס"ח

ניצול יתרות
תקציב מ-2020
2021

סך הוצאה	כנס מסכמ+הפק ת חומרים	הדרכות	רכזת ארצית	הארכת העסקת עו"ס תכנית ביישובים ב 6 חודשים	סך יתרה
765,000	150,000	20,000	144,000	451,291	1,683,102

עלות עו"ס יישובית ל6 חודשים	יתרה
83315	362760
97248	372820
75000	710534
89305	444679
83424	232309
	-440000
451,291	

י"ח חשון, תשפ"ב
24 אוקטובר, 2021

לכבוד
ועדת המכרזים
משרד הרווחה והשירותים החברתיים

שלום רב,

הנדון: הארכת התקשרות בין ביטוח לאומי ומשרד הרווחה לעניין מיזם פנימה

הריני לאשר כי ועדת ילדים מיום 20/10/2021 אישרה את הארכת ההתקשרות להפעלת מיזם פנימה עד ליום 30/06/2022.

נוסח התחלטה

חוזערה מאשרת הארכת חתכנית 'פנימה' של מיזם 'מפגשי ללא עלות' עד ליום 30/06/2022

בברכה,

אפרת בן חורין שפנצר
מנהלת קרן ילדים וגוער בסיכון

כ"ח חשון תשפ"ב
31 אוקטובר 2021

לכבוד
ועדת המכרזים
משרד הרווחה והביטחון החברתי

הנדון : אישור תקציב - הארכת התקשבות ללא עלות בחצי שנה - תכנית פנימה

מאשרת כי ניתן לצל את יתרת תקציבי תכנית פנימה מתוך התקנה התקציבית 23.10.39.71 לתקופה של חצי שנה נוספת 1.1.22-31.6.22 .
יתרת התקציב בגובה 1,683,102 ש"ח תאפשר מימון של הרכיבים המופיעים בטבלה המצורפת:

144,000	רכזת ארצית
451,291	5 תקני עו"ס
150,000	כנס מקצועי מסכמ והפקת חומרים מקצועיים
20,000	הדרכות מקצועיות
917,811	מעטפת למשפחות בתהליכי סיום טיפול
1,683,102 ש"ח	סה"כ

בברכה,

אורית בן דהר
תקציבנית המינהל

העתקים:

איריס פלורנטין- סמנל"ית בכירה, ראש מנהל שירותים אישים וחברתיים
איילה מאיר- מנהלת אגף בכיר משפחות ילדים ובני נוער בקהילה
נרית יוסברג נקאש- מנהלת השרות לרווחת המשפחה והילד
אסתי מרקוביץ- מנהלת תחום מענים למשפחות וילדים בסיכון, שרות רווחת המשפ' והילד
מרגלית שושן - תקציבנית האגף

אורית בן דהר
3

חחלטה מס' 26

פרוטוקול מס' 117/2020

פרוטוקול מישיבת וועדת המכרזים המשרדית לרכישות טובין ושירותים

שהתקיימה בירושלים ביום ג' 03.11.2020

חברים:

גבי נטלי לאון, יו"ר הוועדה
מר אבי ברף, חשב המשרד
עו"ד זעיר פייכמן, נציגת היועצת המשפטית
מרכזת הוועדה: גבי רונת אדלר

חנשא על סדר היום:

התקשרות בפטור ממכרז עם ביטוח לאומי (500500772) להפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה – ללא עלות נוספת.

החלטת הוועדה: הוועדה מאשרת את ההתקשרות לפי סעיף (3)(4)(ב)(1) לתקנות חובת המכרזים.

חיקף ההתקשרות:

החיקף ההתקשרות בין המשרד לביטוח לאומי מיום 01.01.2021 ועד ליום 31.12.2021 ללא עלות נוספת בהתאם להתקשרות הראשונה בסך של 15,648,000 ₪ כולל מע"מ (כאשר חלקו של המשרד 7,824,000 ₪)

תקנה תקציבית: 23.10.39.71 - מותנה בקיום תקציב בפועל ובאישור חוק התקציב לשנת 2017
לא תבצע התקשרות עם הספק כל עוד לא נחתם חוזה ואו כתב הזמנה חתום כד"ן.

הערות ונימוקים להחלטה:

מדובר בהתקשרות בפטור ממכרז עם ביטוח לאומי "מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנחה חמורה.

בישראל שוהים כ-10,000 ילדים בסידור חוץ ביתי לאחר החלטה על הוצאתם מהבית, בשל הערכה כי הנוק הנגרם משותנם בבית הוריתם עולה על הנוק שייגרם עקב הוצאתם, בגין מסוגלות הורית נמוכה מאוד.

משרד הרווחה יחד עם שותפים טספים, מקדיש משאבים רבים – מקצועיים ותקציביים כאחד – להפחתת מצבים אלה והגברת מסוגלות הורים בתוך הקהילה כך שתימנע הוצאת ילדיהם. זאת, באמצעות יצירת רצף של תכניות המכוונות למשפחות בסיכון גבוה. כאשר בוחנים את הסיבות למסוגלות הורית נמוכה זו, ניתן לזהות גורמי סיכון מרכזיים חברתיים ואישיים רבים, כגון: חיים בעוני, בידוד חברתי, ילדות בצל הזנחה או התעללות ועוד.

בבסיס התכנית המוצעת, עומדת תפיסה מקצועית לפיה כל עוד אין מדובר בהורה שלו מגבלה אובייקטיבית המונעת ממנו לקיים הורות תקינה – הרי שבהינתן תכנית התערבות אינטנסיבית, יצירתית, שבה עושר הזדמנויות ומשאבי טיפול המותאמים לצרכי המשפחה - ניתן יהיה לשנות את מהלך חיי המשפחה ולהשאיר את הילד בחיק משפחתו.

התכנית הנוכחית הינה פרי שותפות מתמשכת בין שלושה ארגונים - הקרן לילדים ולנוער בסיכון במוסד לביטוח לאומי, משרד הרווחה והשירותים החברתיים וקרן רש"י. שותפות זו תנה רבת שנים ועשייה, כלל ובפרט בפיתוח מענים לילדים ולמשפחות בסיכון גבוה.

התוכנית מיועדת למשפחות עם ילדים בגילאי לדה עד 18, לגביהן יש החלטה של הצוות האמון על כך במחלקה לשירותים חברתיים, כי יש להוציא את הילדים מהבית או משפחות שהמצב בהן הוא לקראת המלצה על הוצאת הילדים מהבית. זאת, בגין הזנחה חמורה ומסכנת (ולא סוגים אחרים של פגיעה בילדים).

המענה המוצע יכול לסיפק מוגנות וטיפול הולם בילדים בביתם, על ידי צוות מקצועי מטעם התכנית. במקביל, עכרת טיפולית אינטנסיבית עם ההורים שתאפשר להם לאורך הזמן לקחת על עצמם מחדש את משימת הטיפול בילדיהם ולמלא אותה בחלחה.

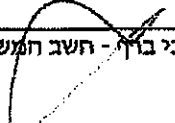
לפיכך, ביום 02.05.2018 (פגיוה מסי 605825) אישר החשב הכללי ההתקשרות עם סהמוסד לביטוח לאומי לצורך הפעלת תוכנית "מפגש פנימה" מיום 02.05.2018 ועד ליום 31.12.2019 כאשר היקף ההתקשרות לשנה יעמוד בסך של 15,648,000 ₪ כולל מע"מ (כאשר תלקן של המשרד 7,824,000 ₪).
למשרד יש אופציה להאריך את ההתקשרות לשנה נוספת מיום 01.01.2019 ועד ליום 31.12.2019 תלוי בתקציב מאושר.

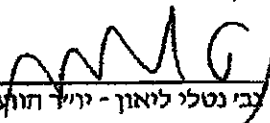
ביום 04.07.2019, פרוטוקול מסי 68/2019 החלטה מסי 12 אישרה ועדת המכרזים הארכת התקשרות עם ביטוח לאומי להפעלת מיוזם משותף " מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנתה חמורה – ללא עלות נוספת מיום 01.01.2020 ועד ליום 31.12.2020.

כעת, מבקש הגורם המקצועי במכתבו מיום 06.05.2019 הארכת התקשרות עם ביטוח לאומי (500500772) להפעלת מיוזם משותף " מפגש פנימה" למשפחות וילדים בהזנתה חמורה – ללא עלות נוספת מיום 01.01.2021 ועד ליום 31.12.2021, על מנת לאפשר מיצוי של המשאבים ושל חותלך הטיפול של המשפחות.

לפיכך, ועדת המכרזים מאשרת את ההתקשרות עם המוסד לביטוח לאומי, שהינו תאגיד שחוקם בחוק, ותחתקשרות הינה במסגרת תפקידי התאגיד, מיום 01.01.2021 עד ליום 31.12.2021 ללא עלות נוספת.

עו"ד זעיר פיסמן

מר אבי בר - חשב המשרד

ע"ד זעיר פיסמן - יו"ר הוועדה

תארכת התקשרות

תאריך 05.11.2020

תוספת לחוזה מספר 15916 מתאריך 28/5/2018 שחתם

בין

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, כתובת: רח' קפלן 2, ירושלים - מיקוד 91008.

לבין

כתובת: רח' יונתן, 13, ירושלים

ביטוח לאומי
שם נותן השרות

מס' פקס: 02-6463081

מספר טלפון: 02-6709087

מספר 500500772
מס' עמותה/מס' תיק במס הכנסה

הרשום בישראל כ: ביטוח לאומי
חברה/עמותה/איגוד שיתופי

מתאריך 03.11.2020

פרוטוקול מס' 117/2020 תחלטה 26

1. פרטי החוזה הקיים

נושא ההתקשרות:
תארכת התקשרות במכרז לצורך הפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות ולילדים בהזנחה חמורה
- ללא עלות נוספת

סכום ההתקשרות: 15,648,000 ש"ח כולל מע"מ
תוקף ההתקשרות: מ- 01.01.2020 עד 31.12.2020

2. פרטי השינוי המרש

תיאור השינוי:
תארכת התקשרות במכרז לצורך הפעלת מיזם משותף "מפגש פנימה" למשפחות ולילדים בהזנחה חמורה
- ללא עלות נוספת

סכום החוזה לתקופת הנייל יתא, ללא עלות נוספת, בסך של כ - 15,648,000 ש"ח כולל מע"מ (כאשר חלקו של המשרד 7,824,000)

3. סכום החוזה החדש (כולל התיספת)

תארכת התקשרות ללא עלות נוספת.

תוקף החסכם החדש מס' 01.01.2021 ועד ליום 31.12.2021

ה

משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל

4. יתר תנאי החוזה יישארו בתוקף ויחייבו את הצדדים.

ולראיה בא הצדדים על החתום

המפקח לביטוח לאומי
ליכוד הירדני
סמנכ"ל לוגיסטיקה
חתימה וחתימת

שם נוטן השרות

אימות החתימה

אני החיים רוחם בן ציון עויד/ידיה מאשר בזאת כי הנוף המס' 1010
רשום בישראל על פי דין כ- בעצמי וכי הייה ריבית מוגדלת שחתמו
על החסכם בפני מוסמכים לחתום על החסכם בשם הנוף.

המפקח לביטוח לאומי
ליכוד הירדני
סמנכ"ל לוגיסטיקה

16/12/20
תאריך

לשימוש המשרד

המפקח לביטוח לאומי
ליכוד הירדני
סמנכ"ל לוגיסטיקה
משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים
אגף בכיר משפחות ילדים ומעורבות
צמילה מנצ'ר
ראש אגף בכיר חאגו

המנהל הכללי

1214/2017

מיזם – 'פנימה'

דוח ביניים ראשון

חוקרים ראשיים:

ד"ר חגית חורג'מן וד"ר ראובן יעקב

רבות המחקר:

מיכל פרטוק

אפריל 2021

המרכז לחקר ילדים, צעירים ונוער בסיכון
החוג לקרימינולוגיה, האקדמית גליל מערבי

תוכן עניינים:

II	רשימת לחות
II	רשימת תרשימים
1	1. מבוא ושיטת המחקר
3	2. הערכת תמונת המצב של ההזנחה בקרב משפחות המחס
3	2.1 בסווי הזנחה וחומרת הזנחה
5	2.2 שימ"ס בביטויי הזנחה
9	3. גרמי סיכון וחוסן להזנחה
9	3.1 מאפייני החוסן והסיכון של משפחות הניזם
9	3.1.1 גרמי סיכון וחוסן ברמת הפרט
10	3.1.2 גרמי סיכון וחוסן ברמת המשפחה
12	3.1.3 גרמי סיכון וחוסן ברמת הקהילה והחברה
12	3.2 שימ"ס בגרמי הסיכון והחוסן של המשפחות
	4. בין 'מסגש' ל 'פנימה'
14	
16	4.1 משפחות בקצה הרצף
17	4.2 מאפייני ההזנחה של הילדים
18	4.3 מודל ארגוני מצומצם ויעיל
19	4.4 טיפול אינטנסיבי
20	4.5 סיוע חומרי מסיבי
	5. עבודה בצל מגפת הקורונה

רשימת לחונות:

- 1. לוח 1: פריסת ראינות מובנים בקרב משפחות המיזם לפי ישובים (סך ביצע).....
- 2. לוח מספר 2: בחינת מתאמים בין רמות ההזנחה בהתאם לסוג ההזנחה - הורים.....
- 3. לוח מספר 3: בחינת מתאמים בין רמות ההזנחה בהתאם לסוג ההזנחה - בני סער.....
- 4. לוח מספר 4: קשר בין גרמי סיכון וחוסן ברמת הפרט לבין חומרת ההזנחה מנקודת המבט של ההורים.....
- 5. לוח מספר 5: קשר בין גרמי סיכון וחוסן ברמת הפרט לבין חומרת ההזנחה מנקודת המבט של הילדים.....
- 6. לוח מספר 6: קשר בין גרמי סיכון וחוסן ברמת המשפחה לבין חומרת ההזנחה מנקודת המבט של ההורים.....
- 7. לוח מספר 7: קשר בין גרמי סיכון וחוסן ברמת המשפחה לבין חומרת ההזנחה מנקודת המבט של הילדים.....
- 8. לוח מספר 8: שינויים בגרמי הסיכון להזנחה בקרב משפחות המיזם.....
- 9. לוח מספר 9: שינויים בגרמי החוסן להזנחה בקרב משפחות המיזם.....
- 10. לוח מספר 10: ביטויים מהשדה הממחישים עקרונות העבודה.....
- 11. לוח מספר 11: ביטויים מהשדה בנוגע לפרופיל ההורים.....
- 12. לוח מספר 12: מאפייני ההזנחה בקרב המשפחות המטופלות ב'פנימה'.....
- 13. לוח מספר 13: מאפייני תוכנית 'פנימה' במודל ארמני מצומצם ועילי.....
- 14. לוח מספר 14: מאפייני תוכנית פנימה הקשורים באינטנסיביות הטיפול.....
- 15. לוח מספר 15: התמודדות של המטפלים עם אתגרי הקורונה.....

רשימת תרשימים:

- 1. תרשים 1: תפיסת קיומה של הזנחה מנקודת מבטם של ההורים והילדים במיזם.....
- 2. תרשים מספר 2: חומרת הזנחה בקרב משפחות 'מפגש' ל'פנימה' עם כניסתן למיזם – דרוג העובדות הסוציאליות.....
- 3. תרשים מספר 3: שינויים בחומרת ההזנחה בפרספקטיבה של זמן – מנקודת מבטם של ההורים.....
- 4. תרשים מספר 4: שינויים בחומרת ההזנחה בפרספקטיבה של זמן – מנקודת מבטם של הילדים.....
- 5. תרשים מספר 5: שינויים בחומרת ההזנחה בפרספקטיבה של זמן – השוואה בין 'מפגש' ל'פנימה'.....
- 6. תרשים מספר 6: צמצום וחומרה ברמת ההזנחה בקרב משפחות המיזם.....
- 7. תרשים מספר 7: שינויים בחומרת ההזנחה במיזם פנימה לפי תחומי ההזנחה – דיאחי הענכדות הסוציאליות.....
- 8. תרשים מספר 8: מאפייני ארבעת מעגלי המודל האקולוגי.....

1. מבוא ושיטות המחקר

דוח המחקר הסבחי מסכם את תוצאות המחקר המלווה בשנה השנייה למיזם. במהלך השנה האחרונה, במקביל לפרוץ מגיפה הקורונה ששינתה באופן בלתי צפוי את אורח החיים המשפחתיים והחברתיים, הסתייג שלב בסיסי של גיוס משפחות בחמשת הישבים הפוטנציאליים במיזם ותכניות ההתערבות המשיכו להעמיק, ככל הנראה, את העמדה עם המשפחות. להלן שלבי איסוף הנתונים ש נאספו בשלב זה ושהדוח הנוכחי יציג את ממצאיהם:

שאלונים לראינות מובנים – שאלוני דיווח עצמי שמדדים 3 קבוצות עיקריות של מדדים: מדדי הזנחה, מדדי סיכון ומדדי חוסן. הראינות בוצעו עם הארים ילדים בגילאי 5-18 הגרים דרך קבע במשק הבית. שתי המטרות המרכזיות של ראינות אלו הן: (1) לתעד באופן שיטתי ביטויים של הזנחה במשקי הבית ואת גורמי הסיכון והחסן הקשורים להם (2) לעקוב אחר שינויים שחלו במאפיינים אלו לאורך תקופת המיזם.

הראינות התקיימו בהתאם לשלבי קליטת המשפחות למיזם. בשלב זה, רוב המשפחות רואינות לפחות פעמיים: פעם ראשונה עם כניסתן למיזם ופעם שנייה, לאחר חודשים מאוחר יותר. שש המשפחות הראשונות שנקלטו במיזם (מכרמיאל וירמבה) רואינות עד כה שלוש פעמים כשהפעם האחרונה היא משנה וחצי לאחר כניסתן למיזם. חשוב לציין שהתקדמות הראינות תלויה לאורך כל הדרך בתהליך קליטת המשפחות למיזם שמתבצע אף הוא בצורה מדרגת. לוח מספר 1 מציג את התפלגות הראינות המובנים שבוצעו עם משפחות המיזם לפי ישוב מגוריהן ונקודת הזמן בה ראינו.

15 משפחות יצאו מהמיזם מסיבות שוטות: חוסר שיתוף פעולה, ביטויים של אלהמות במשפחה, הוצאת הילדים למסגרות חוץ ביתיות, מעבר דירה ועוד. משפחות אלו חייבו למחקר בעדן פעילות במיזם. רק משפחה אחת הסכימה לקחת חלק בראיון מסף בסיס השתלמותה בו.

לוח 1: פריסת ראינות מובנים בקרב משפחות המיזם לפי ישובים (סך ביצוע)

	כרמיאל	ירמבה	באר שבע	עכו	שדרות
T – כניסה למיזם	13	10	13	9	11
8 – 1T חודשים מאז הכניסה למיזם	7	6	3	3	8
16 – 2T חודשים מאז הכניסה למיזם	3	3	-	-	-
יצאו מהמיזם	5	2	2	5	1

החל מאפריל 2021 צוות המחקר עתיד לראיין את המשפחות שוב, כאשר הראינות יכללו חזרה רק למשפחות שראיין בעבר ויבוצעו לטובת חידוש שינויים שחלו במשקי הבית כפועל יוצר של תכנית ההתערבות. ניתוח הנתונים לדוח הסבחי כולל את איסוף הנתונים של שני גילי: הגל הראשון (6T) כולל ראינות עם 50 משפחות והגל השני (1T) כולל ראינות המשך עם 18 משפחות.

ראינות עומק – ראינות עומק בוצעו עם העובדות הסוציאליות בכל הישובים המשתתפים במיזם, מנהלת המיזם, אנשי מקצוע ומלוח משפחותיות. מטרת הראיון בשלב זה הייתה הערכת תפישת ההזנחה, מאפייני המשפחות, התרומה של

¹ ניתוח נתוני הגל השלישי לא נבדק לדור'ח הביניים מאחר והתקיים רק בחלק מהישובים (חלק מהשפעות התקופת הקורונה) ותוצאות ניתוח הגל השלישי יכנסו לדוח הבא לאחר השלמת הראינות בכל הישובים.

המיזם לטיפול בתפעה והשפעת התפוצת מגיפה הקורונה על תהליך ההתערבות. הראינות בצגש על ידי החוקרים הראשיים, תוסלל ועובדו לקראת כתיבת הדוח.

כל המחקר נבג כשקו מנחה מתבר ביניהם על מנת שאפשר יהיה בתום תהליך איסוף הנתונים ליצור ניתוח אינטגרטיבי מלא, השילוב בין הראינות המנבים לראינות העמק ברמות השונות מאפשר מעקב מקרוב אחר תהליכי ההתערבות המיושמים בקרב המשפחות המזפחות כמו גם מעקב אחר תוצאות ושינויים המתרחשים כפועל יוצג של תהליך ההתערבות לאורך זמן.

הניתוח המוצג בזח הנוכחי מתמקד במיפוי מאפייני המשפחות והשינויים שתועדו עד כה במצב ההזנחה. הפרק הראשון בזח מציג ניתוח של מצב ההזנחה הראשוני וכן שינויים שהתרחשו לאורך השנה בחומרת ההזנחה. הניתוח שיצג נבחן משלוש נקודות מבט: דיווח עצמי של ההורים, דיווח עצמי של ילדים בני 10 ומעלה ודיווח של העובדות הסוציאליות שמגשה באמצעות קריטריונים מובנים לאבחון ההזנחה. בהמשך לכך, הפרק השני יתייחס למיפוי גרמי הסיכון והתוסן של המשפחות וכן בשינויים שחלו בהן בתקופת השתתפות המשפחות במיזם. הניתוח שיצג בפרק זה מתבסס על דיווח עצמי של ההורים וילדיהם על תמננת הסצב של הבית וסביבת המגורים שלהם.

שני הפרקים האחרונים, מעמיקים את ההתבוננת במאפייני ההזנחה ובפעילות המיזם מתוך ראינות העומק. הפרק השלישי בוחן את מאפייני המשפחות המשתתפות במיזם מתוך פרספקטיבה השואותית למיזם 'מפגש' שהיה המיזם הראשון שביסס את עקרונות העבודה עם משפחות המצויות במצבי הזנחה ובכך הניח את התשתית המקצועית עליה נשען מיזם 'פנימה'. הפרק המישי בוחן, בזיח התקופה, את האתגרים שהניחה מגיפה הקורונה לפתחו של המיזם.

2. הערכת תמונת המצב של ההזנחה בקרב משפחות המזים

הזנחת ילדים מוגדרת לרוב על ידי הספרות המקצועית כבישולן של הורה או מטפל עיקרי להכיר בצרכי הבסיסיים של הילד בתחומים הפיזיים, הרגשיים, הרפואיים או החינוכיים ובישולן בהבטחת ביטחונו בתוך /או מחוץ לבית בהתחשב בצרכי הרגשיים וההתפתחותיים. האתגר האומד בפני מעורבות הרווחה, הרווחה והבריאות בהקשר זה הוא להיות את הצרכים הבסיסיים של הילדים ולבחון את הנסיבות שבהן צרכים אלו לא מקבלים מענה.

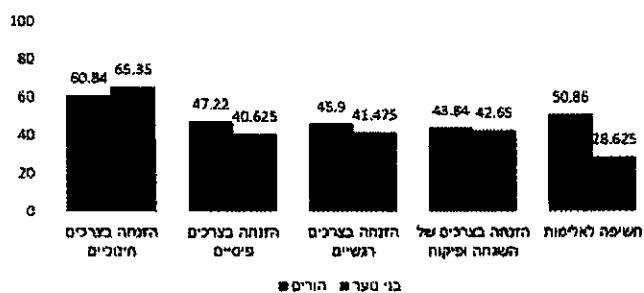
מיזם 'פנימה' אימץ כקו מנחה אסטרטגיה של התמודדות עם חמישה סוגים של הזנחה: הזנחה בצרכים רפואיים, הזנחה בצרכים רגשיים, הזנחה בצרכים חינוכיים והזנחה בצרכים של השגחה ופיקוח. רמת ההזנחה נבחנת באמצעות כלי לאבחון והערכת מצבי הזנחה אחת לחצי שנה מרגע כניסתן של המשפחות למיזם. הערכה זו בוצעה על ידי העובדות הסוציאליות המטפלות במשפחות. בנוסף, ההורים והילדים במיזם מילאו שאלוני דיווח עצמי בהם דווחו את מצב ההזנחה כפי שהם חווים אותה מנקודת מבטם.

הפרק הנוכחי יתאר את תמונת המצב של ההזנחה בקרב משפחות המיזם בשני בתלמיים. החלק הראשון של הפרק יציג את ביטוי ההזנחה וחומרת ההזנחה המאפיינים את משפחות המיזם משלושת נקודות המבט שנמדדו: פרספקטיבת ההורים, הילדים והעובדים הסוציאלים. החלק השני של הפרק יציג את נגמות השינוי ברמת ההזנחה כפי שאלו תוארו בתקופה של שנה וחצי של פעילות המיזם.

2.1 ביטויי הזנחה וחומרת הזנחה

ההורים, בני הנשע והילדים מילאו שאלונים בהם דיווחו על ביטויים של הזנחה (כפי שהם חופפים אותה). תפיסת חומרת ההזנחה התקיימה במשפחות המיזם כפי שהיא נתפסת על ידי ההורים והילדים חושבה על מדרג ציונים שבין 1 המעיד על היעדר הזנחה בבית ל-100 המעיד על קיומה של הזנחה ברמה המורה מאוד. מממצאי הראינות המובנים עולה כי גם ההורים וגם הילדים הבוגרים דואים בהזנחה בצרכים חינוכיים בהזנחה החותמת ביותר (ראה תרשים 1). המרכיבים מודד הזנחה זה כוללים בין היתר עזרה בשיעורים ושיחות של הורים עם ילדיהם על נושאים הנלמדים בבית ספר. מעבר לנך, ההורים מדווחים יותר מאשר בני הנשע על חשיפה תמורה של הילדים לאלמנות בין מבוגרים בבית, כשלושת סגני הזנחה האחרים, לא נמצא הבדל משמעותי בתפיסות ההורים והילדים וחומרת ההזנחה הראויה נעה בין דרגת חמורה 40 לדרגה 50.

תרשים 1: תפיסת חומרת הזנחה מנקודת מבטם של ההורים והילדים במיזם

בהתאם למגמה הרגועה בספרות, התבוננות בביטויי ההזנחה השונים מלמדת שיש קשר ביניהם. לוחות מספר 2-3 מציגים את המתאמים הקיימים בין ביטויי ההזנחה השונים בפי שדווחו על ידי ההורים (לוח מספר 2) והילדים (לוח מספר 3). משמעות מתאמים אלו היא שגילויים של הזנחה מתחום אחד, קשורים לרוב לקיומם של ביטויים של הזנחה מתחומים אחרים. ממצאי המחקר מעידים על מתאמים חיוביים ברמה בינמית בין סגו ההזנחה השונים, לא נמצא קשר בין ואשיפה של הילדים לאלמות בין ההורים לבין ביטויי ההזנחה השונים.

לוח מספר 2 בחינת מתאמים בין רמות ההזנחה בהתאם לסוג ההזנחה - הורים

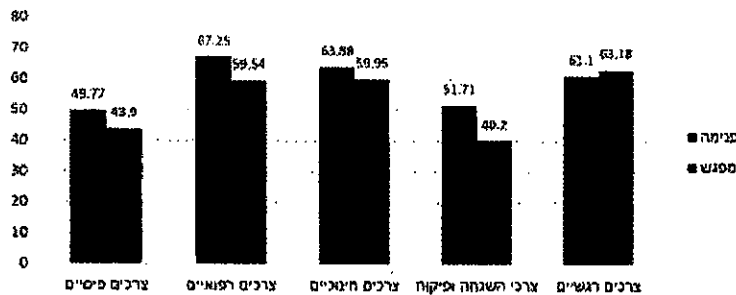
הזנחה בצרכים השגחה ופיקוח	הזנחה בצרכים פיסיים	הזנחה בצרכים חימוכיים	הזנחה בצרכים רגשיים
.497***	.518***		
.460***	.587***	.595***	
.436***	-103	.027	.050
.661***	.756***	.868***	.838***

לוח מספר 3 בחינת מתאמים בין רמות ההזנחה בהתאם לסוג ההזנחה - בני נוער

הזנחה בצרכים השגחה ופיקוח	הזנחה בצרכים פיסיים	הזנחה בצרכים חימוכיים	הזנחה בצרכים רגשיים
.605**	.495*		
.499*	.274	.450*	
.654**	-.132	.089	.384
.867***	.628**	.748***	.853***

העבודות הסוציאליות המלוות את המשפחות, דרגו אף הן את ביטויי ההזנחה בקרב משפחות המיוס. הריאיון שבוצע על ידי נעשה באמצעות כלי אבחון המספק קריטריונים אובייקטיביים להערכת חמרת ההזנחה. נתוני ההערכה נמדדו במדרג ציפיות הנע על ציר שבין 0 המעיד על היעדר הזנחה לבין 100 המעיד על הזנחה ברמה חמורה מאוד (ראה תוצאים מספר 2). הכינים מעידים כי תחום ההזנחה התמור בעיד, לתפיסתן של העוזרות הסוציאליות והמהווה את בקורת ההתנהלה של המשפחות במאגו, הוא התחום הרפואי (67.25) ואחריו בפערים קטנים התחום החינוכי (63.88) והתחום הרגשי (61.10). מהשונאה בין רמות ההזנחה של המשפחות אשר טופלו במיזם מפגש שהיווה את הבסיס למיזם פנימה לבין רמות ההזנחה של המשפחות המטופלות על ידי מיזם "פנימה" ניתן לראות שלמעט בצרכים הרגשיים, בכל התחומים ההזנחה בקרב משפחות 'פנימה' חמורה יותר.

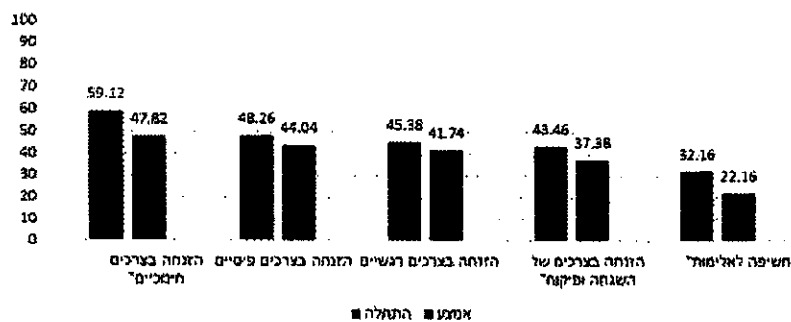
תוצאים מספר 2 חמרת הזנחה בקרב משפחות 'מפגש' ו'פנימה' עם כניסתן למיזם – דחג העבודות הסוציאליות

2.2 שינויים בביטוי ההזנחה

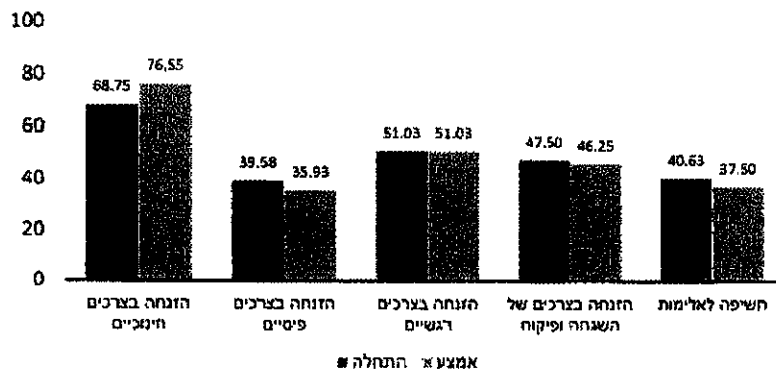
גיום 'פנימה' שם לו למטרה לצמצם את ההיקף והחומרה של ההזנחה שזוהתה עם בנייתן של המשפחות למזים ולמעור את השלכמניה השלילית על המשפחה, הילדים והצדדים כאחד. כבר מראשיתו, ובהחלק מהמטרות המרכזיות שלו, המיום התמקד בטיפול במספר מצמצם באופן יחסי של משפחות מורכבות ביותר. משפחות אלו נמצאות בימים אלו בעיצומו של תהליך התערבות רב מערכתי וראוינו על ידי צוות המחקר בשתי נקודות זמן. לפי הממצאים, בפרספקטיבה של לערך שנה במיום, ההורג המשתתפים בו מדווחים על מגמת שיפור בכל תחומי ההזנחה שנמדדו. בהמשך לדיווחיהם, ממצאי המחקר מעידים על שיפור מובהק ברמת ההזנחה בצרכים החינוכיים וברמת ההזנחה בצרכי השגחה ופיקוח. מדד נוסף שנבדק ונמצא במגמת ירידה מובהקת הוא החשיפה של הילדים לאלילות בבית. כ-8 חודשים לאחר כניסת המשפחות למיום, ההורים מדווחים על ירידה משמעותית בחשיפה של ילדיהם לביטויים של אלימות בבית (ראו תרשים מספר 3).

תרשים מספר 3 שינויים בחומרת ההזנחה בפרספקטיבה של זמן – מנקודת מבטם של ההורים

בדיקת השינויים ברמות ההזנחה כפי שדווחים חנוים אותה נמדדה אף היא (ראו תרשים מספר 4). למרות השיפור הנראה לעין ברמת ההזנחה בצרכים הפיסיים, בצרכי השגחה ופיקוח ובמידת החשיפה לאלילות, שינויים אלו הם מגמתיים בלבד ואינם מובהקים מבחינה סטטיסטית. בנוסף, בצפתה נאמה (לא מובהקת) של החמרה בדיווחיהם על הזנחה בצרכיהם החינוכיים. נכון להנח שדיווחים אלו קשורים, לפחות באופן חלקי, לעובדה שבשנה זו כל הילדים והנוער בישראל עברו ללימוד מרחוק בעקבות התפרצות נגיף הקורונה אשר אילצה משפחות רבות להתמודד עם מציאות חדשה ומאתגרת בכל הקשור לתחום הלימודי.

חודשים מספר 4 שינויים בחומרת ההזנחה בפרספקטיבה של זמן – נקודות מבטם של הילדים

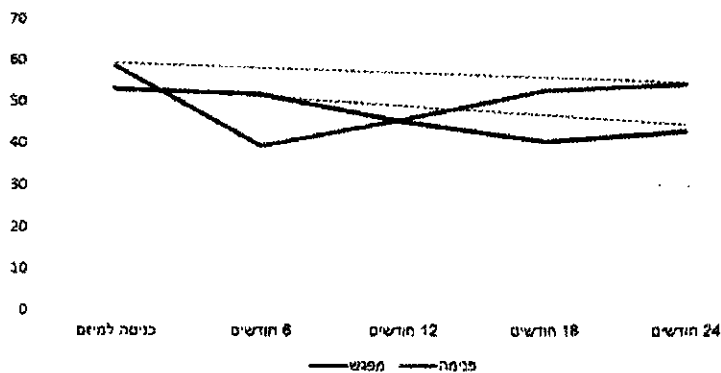

דיווחי העבודות הסוציאליות מעידים אף הן על מגמת שינוי. הדרוג של העבודות הסוציאליות נעשה ב-5 נקודות זמן, ונקודת הזמן הראשונה הייתה לרוב עם כניסת המשפחות למיזם, לאחר קיום אינטיק מעמיק ממוקד הזנחה. נקודות הזמן העוקבות היו מדי 6 חודשים לצורכי מעקב. חודש מספר 5 מציג את מגמות השינוי שחלו ברמות ההזנחה הכלליות של משפחות מיזם 'פנימה' ומשנה אותן למגמות השינוי שנצפו במיזם 'מפגש'. מתרשים זה ניתן לבדוק מספר תובנות:

1. מאפייני ההזנחה עם הכניסה למיזם – ניתן לראות בבירור שהמשפחות במיזם פנימה הן משפחות מורכבות יותר שעברו בניסותן למיזם אופיים ברמות חומרת הנחה גבוהות יותר.
2. מגמות השינוי - השוואה בין נקודת ההתחלה לנקודת הסיום (הקווים המקווקוים בתרשים מספר 5) מלמדת על מגמות שיפור במעט מקבילות שבזמן חוסרת ההזנחה כשנתיים לאחר הכניסה של המשפחות למיזם יורדת.
3. תהליך השינוי – במקופה של השנתיים, ניתן לראות מגמות שיפור שאותן כך שבמיזם מפגש יש מגמה של שיפור עקבי בשנה וחצי הראשונות ושיפור מסוים נוסף בחצי השנה האחרונה. עליה זו הוסברה במאשפת באופן חלקי מנהלי/י פרידה שהחלו עם המשפחות. במיזם פנימה לעומת זאת, נרשם שיפור חד בחצי שנה הראשונה המלווה בהמשך עליה חדה שמתייצבת בחצי שנה האחרונה. הסבר אפשרי למגמות אלו יכול להיות טמון בכניסה המאסיבית של המיזם לבתיהן של המשפחות המוביל לשיפור מדי ודומטי ובמעט מלאכותי במצב ההזנחה. בשנה העוקבת, יש הסתגלות לתהליך הטיפולי ולנוכחות המיזם בחצי המשפחות ובחצי שנה

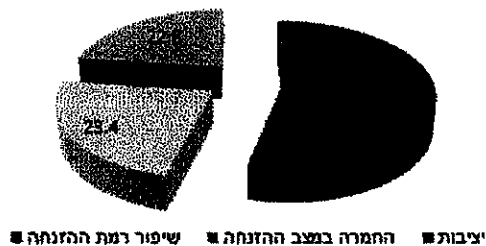
האחזקה נראה שהמצב בבית מוזיזב ומשגם הציפייה היא לראשיתה של ירידה שתהיה תוצר של טיפול ארוך טווח. ראוי לציין שלמרות מגמת ההחמרה, רמת ההזנחה בבית לאורך כל הוועקופה, וחמורה פחות מזו שהייתה לפני הכניסה של המשפחות למיזם.

תורשים כספר 5 שיניים בחמרת ההזנחה בפרספקטיבה של זמן – השוואה בין 'מפגש' לפגישה

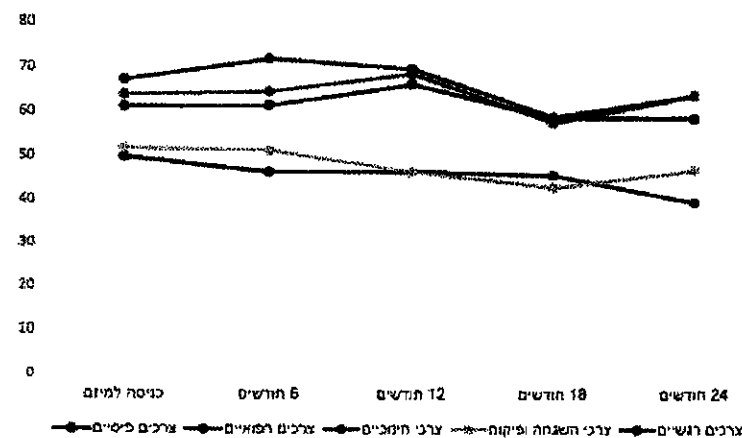
תורשים כספר 6 נציג את התמונה המסכמת של תחומי השינויים שעברו המשפחות במיזם. השינוי בתודד כפער בין חומרת ההזנחה את הילדים עם הבנייה למיזם לבין חומרתה משנתיים לאחר מכן. שינוי משמעותי יחשב כשינוי העולה על 5% ממצב ההזנחה הראשוני. מטעמי הנתקד מעידים כי בקרב כ-53.8% מהמשפחות שנבגסו ראשונות למיזם, חל שיפור משמעותי ברמות ההזנחה ובקרב כ-22.8% מהמשפחות נכלמה ההחמרה ונרשמה יציבות. בקרב רוב המשפחות (בהן נצפה שיפור, הוא נע בין 10 ל-30 נקודות נרמת ההזנחה) נרמת ההזנחה נמדדת על רצפי שבין 1 ל-100).

תורשים כספר 6: צמצום והחמרה ברמת ההזנחה בקרב משפחות המיזם

חודשים מספר 7 עוקב אחר השינויים שחלו בקרב המשפחות לפי תחומי ההזנחה. התוצאות מוקדות להתחלה של המשפחות את תהליך ההתערבות במיזם אל נקודת הסיום שלהן אותו מלמדת כי בכל התחומים, למעט בתחום של הזנחה בצרכים חינוכיים, חלה ירידה בחומרת ההזנחה. יחד עם זאת, התבוננות בתהליכי השינוי שעברו המשפחות מעידה על מגמות שונות בכל אחד מהתחומים הבאים: **בתחום הפיזי**, נרשמה מגמת ירידה מתונה ועקבית לאורך כל המיזם. בדומה לכך, **התחום של השגחה ופיקוח**, משתפר באופן עקבי מתחילת המיזם ועד תחילת שנה האחרונה שם נרשמה מגמת עליה קטנה. **בתחומים הרגשי והמינטי**, בתודשים הראשונים לשנה הראשונה נצפתה יציבות ולאחריהם עליה קטנה. השנה השנייה, לעומת זאת, החלה במגמת שיפור ובעוד שכחציה השני התחום הרגשי הנמשך להשתפר, התחום החיכוכי סובב נצפתה מגמת החמרה. הסיבה להחמרה יכולה להיות קשורה לפרוץ מגפת הקורונה שגרמה לפגיעה כללית ברצף החינוכי בגנים ובבתי הספר. **התחום הנפשי**, שהיה תחום ההזנחה החמור ביותר עם תחילת המיזם, משתפר מעט בתחילת שנה הראשונה לאחריה מתחיל לרדת באופן עקבי במשך שנה. בחצי השנה האחרונה נרשמה מגמת החמרה, אולם היא עדיין מהווה שיפור ביחס לנקודת ההתחלה וגם איתה ניתן לייחס לפרוץ מגפת הקורונה שגרמה לרתיעה מפנייה לשירותים הפסיכיים מתמשש להידבקות בגיף.

תוצרים מספר 7 שינויים בחומרת ההזנחה במיזם פנימה לפי תחומי ההזנחה - 'אוח' העובדות הסוציאליות

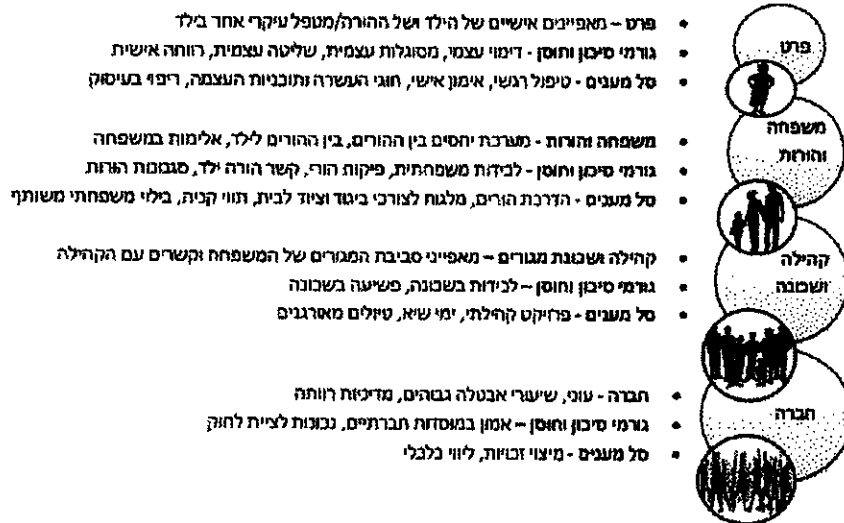

תיעוד השינויים שחלו בתקופה של שנתיים במיזם מלמד על התהליך שעוברות המשפחות ועל האתגורים הטמונים בו. בהינתן המצב המורכב בו התלו המשפחות את דרכן במיזם והזמן הקצוב שהוקצה לו, לא די בהתבוננות בחומרת ההזנחה בלבד יש להעמיק גם בהרמנים המאפשרים את השיפור ונאלו שיש בהם פוטנציאל לעובדו. הרמנים אלו נמדדו על ידי המחקר במאפייני סיכון וחוסן של המשפחות ותמונת המצב שלהם, לצד השינויים שחלו בהם וזוהו אף הם לאורך תקופת המיזם.

3. גורמי סיכון וחוסן להזנחה

ההמשך לעקרונות העבודה של 'מיזם מפגש', גם ב'מיזם פנימה', הטיפול במצבי הזנחה ובגורמי הסיכון המובילים אליה נעשה באופן רב מערכתי תוך התייחסות לארבעה רבדים: הפרט, המשפחה וההורות, הקהילה וסביבת המגורים של המשפחה והחברה. ארבעות רבדים אלו, מוכרזים בספרות המדעית כמרכיבי מודל סוציו-אקולוגי היוו קו מנחה להערכת מאפייני הסיכון והחוסן של המשפחות בראיונות המובנים (ראה תרשים מספר 8).

תרשים מספר 8: מאפייני ארבעת מעגלי המודל האקולוגי²

הפרק הבא יסקור, בהתאם למודל זה, את מאפייני הסיכון והחוסן של משפחות המיזם בהתאם לריאיון עצמי של ההורים והילדים. מאפיינים אלו היוו בסיס לבחינת סיופולית לכל משפחה והשינויים בהם היוו כלי בידי המוחקר להערכת הצלחת ההתערבויות השונות. בחלק השני, הפרק יתייחס לשינויים שחלו בגורמי הסיכון והחוסן כדרך להעריך שינויים ותמורות שרולו בחקופות השתתפות המשפחות במיזם.

3.1 מאפייני החוסן והסיכון של משפחות המיזם

גורמי הסיכון כוללים מאפיינים של הישג, הקהילה, המשפחה או הפרט שמגדילים את הסיכון של ילדים להיחשף למצבים של הזנחה ואילו גורמי החוסן הם אלו שמצמצמים את הסיכון כי יחשפו למצבים אלו. מיפוי מאפיינים אלו באמצעות דיווחי ההורים וילדיהם, אפשר לאפיין את פרופיל המשפחות בהן נמצאה הזנחה, להתייחס לכל משפחה ותכנית התערבות התפורה למיזמתיה ולקבוע אחר השינויים החלים בה לאורך השנה. תיאור המאפיינים יוצג בהתאם לארבעת הרבדים של המודל הסוציו-אקולוגי המוצג לעיל.

3.1.1 גורמי סיכון וחוסן ברמת הפרט

² בקטגוריית גורמי הסיכון והחוסן וסל המענים מעבאת רק מספר דוגמאות

החבר הראשון מתוקד בפרט. ברוב זה, המחקר הותמך במאפיינים אישיים של ההורים ושל הילדים באמצעות מדדים של שליטה עצמית, החושך מסוגלות, גישה אופטימית לחיים, רוחה אישית, דפוסי בילוי מעוזות פטריארכליות כלפי מבנה המשפחה.

מבדיקת הקשר בין מאפיינים אלו לחומרתם של ביטויי הזנחה בן הורה הורה, התברר כי קשר שלילי בין אופטימיות דימוי עצמי ודפוסי בילוי יציאה לקבון או לגני שעשועים וביצוע פעילויות ספורטיביות, לבין סוגי ההזנחה השונים ונשיפה לאלימות בבית. בעוד שאימוץ גישה אופטימית והגברת דפוסי הבילוי מחוץ לבית מפוזרים את כל סוגי ההזנחה באופן מובהק, דימוי עצמי חיובי של ההורים מצמצם רק את הזנחה בצרכים הרגשיים ואת החשיפה לאלימות בבית, וככל שהם מבלים יותר בזמנם החופשי מחוץ לבית, באשר לחזרה האישי של ההורים, אז נמצאה קשורה רק לחשיפה של הילדים לאלימות בין ההורים, בהמשך, כל הממצאים נראים כי ככל שרמת המתח והדריכות, והדאגה והחרדה של ההורים גבוהה יותר, כך ישנה יותר חשיפה של הילדים לאלימות מילולית ופיזית בין ההורים (ראה לוח מספר 4).

לוח מספר 4: קשר בין גורמי סיכון וחוסן ברמת הפרט לבין חומרת ההזנחה מנקודת המבט של ההורים

חשיפה לאלימות	צרכים פסיים	צרכי השגחה ופיקוח	צרכים רגשיים	צרכים חינוכיים	רווחה אישית (שלילית)
297.-	122.	065.	120.	066.-	066.-
069.-	365.-	283.-	470.-	407.-	
493.-	145.-	261.-	422.-	262.-	
254.-	233.	240.	271.-	182.-	
371.-	166.-	032.-	233.-	050.-	
068.	0.53	073.-	114.-	109.	

*P<0.05; **p<0.005; ***p<0.001

דימוי הילדים מעלים תמונה דומה לפיה דימוי עצמי חיובי מצמצם דפוסיים של הזנחה בצרכים הרגשיים וככל שהם מבלים יותר עם הוריהם? (בעיקר בפעילויות בתוך הבית) כך הם מדווחים על רמות נמוכות יותר של הזנחה בצרכים פסיים והזנחה בצרכי השגחה ופיקוח. באשר לגורמי החוסן שמאפיינים ילדים וקשורים לתחושות של מסוגלות עצמית, תפקוד בבית ספר ותמיכה חברתית, נמצא כי ככל שתחושת המסוגלות העצמית שלהם וחוויית התמיכה החברתית שלהם מקבוצת השווים גבוהה יותר, כך הם מדווחים על רמות נמוכות יותר של הזנחה, תפקוד טוב בבית הספר, מצמצם באופן טבעי את דיווחיהם על הזנחה בצרכים חינוכיים (ראה לוח מספר 5).

לוח מספר 5: קשר בין גורמי סיכון וחוסן ברמת הפרט לבין חומרת ההזנחה מנקודת המבט של הילדים

חשיפה לאלימות	צרכים פסיים	צרכי השגחה ופיקוח	צרכים רגשיים	צרכים חינוכיים	רווחה אישית (שלילית)
201.-	045.	134.-	277.-	277.-	
194.-	168.	295.-	524.-	263.-	
243.	405.-	468.-	293.-	200.-	
093.	209.-	406.-	505.-	593.-	
178.	398.-	241.-	174.-	503.-	
123.-	243.-	480.-	608.-	335.-	

*P<0.05; **p<0.005; ***p<0.001

3.1.2 גורמי סיכון וחוסן ברמת המשפחה

התבד השני מתמקד במשפחה. המאפיינים המשפחתיים שנבחנו במחקר זה התייחסו לשני עולמות תוכן. עולם התוכן הראשון התייחס לקשר האינטימי המתקיים בין ההורים במשק הבית ובתוך כך לקיומה של חלוקת הפקדים פטריארכלית בין בני הזוג, למידת העצמאות שיש לכל אחד מההורים בקבלת החלטות ולקיומה של זמנינוטיות של אוד מהם. בחינת הקשר של כל אחד מהמאפיינים האלו לרמות ההזנחה בתחומים השונים, מלמדת כי אין קשר בין דפוסי הזנחה לבין ביטויים של הזנחה בצרכים של הילדים.

עולם התוכן השני הוא התפקוד ההורי והמשפחתי. בעולם תוכן זה, ניתן לראות קשר מובהק ובוולט בין מאפייני החוסן של המשפחות לבין רמות נמוכות של הזנחה בכל התחומים למעט חשיפה לאלימות בין ההורים (ראה לוח מספר 6). בהמשך לכך נכון למצ, שככל שרמת הלכידות המשפחתית גבוהה יותר, שהפיקוח ההורי הדוק יותר, שההורים יותר מעורבים בחיי המשפחה ושהכלים להורות הם סמכותיים (לעומת סמכותניים) כך ההפרם מדווחים על רמות נמוכות של הזנחה בכל התחומים.

לוח מספר 6: קשר בין גורמי סיכון ואונקן ברמת המשפחה לבין חוזרת הזנחה מנקודת המבט של ההורים

חשיפה לאלימות	צרכים נפשיים	צרכי השגחה ופיקוח	צרכים רגשיים	צרכים חינכיים	
036.	015.	064.-	165.-	078.	קונפליקטים
164.	166.	058.-	202.	*268.	קשר תורה ילד (שלילי)
102.	*259.	132.	*277.	240.	סיכון התמודדות עם קשיים כלכליים
124.	165.	637.	416.	*282.	הורות סמכותית
240.	039.	*284.-	081.	089.	הורות מתייגית
182.-	**343.-	***464.-	**361.-	**362.-	לכידת משפחתית
059.-	***442.-	***542.-	***589.-	***446.-	קשר הורה ילד (חיובי)
221.-	*329.-	***423.-	128.-	*326.-	סיכון פיקוח הורי
063.-	***392.-	**357.-	***475.-	**381.-	הורות סמכותית
053.	164.-	137.-	*320.-	*283.-	ידע ומעורבות בחיי המשפחה

* $p < 0.05$; ** $p < 0.005$; *** $p < 0.001$

נקודת המבט של הילדים ובני הגוער על האפיקת סגנון ההורות על ההזנחה מצידת תכונה מעט שונה. בשונה מההורים המציגים את ההורות הסמכותית כקשורה לרמות הזנחה נמוכות, הילדים מדווחים באופן מפתיע, לצד ההורות הסמכותית, גם את סגנון ההורות המתייגית כקשורה לרמות נמוכות של הזנחה, אך בעוד שההורות הסמכותית נמצאה קשורה לרמות נמוכות של הזנחה בכל התחומים, ההורות המתייגית נמצאה קשורה אך ורק להזנחה בצרכים רגשיים ולחשיפה לאלימות בין ההורים. מבחינת גורמי החוסן של הילדים, בדומה לדיווחי ההורים, נמצא שכל גורמי החוסן קשורים ברמות נמוכות של הזנחה. בהתאם לממצאים, ככל שרמת הלכידות המשפחתית גבוהה יותר וככל שמידת השיתוף והקשר בין ההורים לילדים הוא רציני יותר כך מדווחת רמת הזנחה נמוכה יותר גם על ידי ההורים וגם על ידי בני הגוער (ראה לוח מספר 7).

לוח מספר 7: קשר בין גורמי סיכון ותוסן ברמת המשפחה לבין תומדת ההזנחה ממקודרת המבט של הילדים

	צרכים חינוכיים	צרכים רגשיים	צרכי השגחה ופיקוח	צרכים פיסיים	חשיפה לאלימות
קונפליקטים	242.	050.	214.	185.-	180.-
קשר הרחל ילד (שלילי)	286.	117.	335.	293.	178.-
הרחת סמכותנות	278.	*414.	307.	120.-	210.
הרחת מתנדנות	155.-	**647.-	299.-	094.	*474.-
לבידות משפחתית	***664.-	*455.-	*520.-	384.-	183.
קשר הרחל ילד (חיובי)	*479.-	**567.-	**718.-	228.-	053.
פיקוח הורי	*545.-	139.-	*474.-	273.-	136.
הרחת סמכותנות	*525.-	**917.-	**676.-	339.-	275.-

* $p < 0.05$; ** $p < 0.005$; *** $p < 0.001$

3.1.3 גורמי סיכון ותוסן ברמת הקהילה והתנדבה

הרבדים השלישי והרביעי מתייחסים לדמת הקהילה, סביבת המגורים של המשפחות והתפיסות שלה בנוגע לחוק ולמוסדות חברתיים. ממצאי המחקר מעידים על היעדר קשר בין מדדים אלו לבין ביטויים של הזנחה בתחומים השונים. יצא דופן לעניין זה הוא היכולת של המשפחה להתמך בקהילה. ממצאי המחקר מלמדים כי ככל שההורים יותר בתמיכה ומעורים בקהילה כך רמות ההזנחה בצרכי השגחה ופיקוח נמוכות יותר.

3.2 שיפיים בגורמי הסיכון והחוסן של המשפחות

תכניות ההתערבות בהן משתתפות המשפחות מיעדות למעור את גורמי הסיכון וגו בזמן לחזק את החוסן המשפחתי. מסיבה זו, בהשוואה בין נתוני ההתחלה לנתוני האמצע, השערות המחקר גזונות לירידה בגורמי הסיכון עם התחזקות גורמי החוסן. בהמשך לבדיקת הקשר בין גורמי הסיכון והחוסן של משפחות המיחס לסוגי ההזנחה השונים לפי סיווגם במודל האקולוגי, נבדקו גם השינויים שהתרחשו בגורמים אלו בפרספקטיבה של זמן בקרב המשפחות אשר עד למעורבות הדות רואיינו בשולי בקודות זמן. הפרק הנוכחי יציג את השינוי שחל בגורמי הסיכון והחוסן ואת הפוטנציאל של גורמים אלו לקדם או לבלום שינויים במצב ההזנחה.

לוח מספר 8 מציג את תמונת המצב של גורמי הסיכון עם הצטרפותן של המשפחות למיחס וכשנה לאחר מכן, תוך כדי שתכניות התערבות ממונות מאפעלות בבתיים. ממצאי המחקר מעידים שמקודרת המבט של ההורים, חלו שינויים מובהקים בגורמי הסיכון להזנחה (ראה לוח 8). מנגנון כשנה מתחילת המיחס, ההורים מביעים עמדות חיוביות יותר בכל המגע לזננות לציית לחוק. הם אמנם מזוהים על עלייה בפשיעה בשמנות המגורים שלהם, אך גם על שיפור במטרות החיסיים עם הילדים ועל ירידה בדפוסי הבילוי הלא ממוקחים, כלומר פחות יציאה למקומות ציבוריים ולאזורים שלא קיימים בהם מנגנוני פיקוח היציבים. בשלכ זה לא רועדו שינויים מובהקים בגורמי העצמי או בזנחות המסוגלות של ההורים אך נתון זה אינו מדאיג שכן שינויים בתחום הזה אורכים זמן רב יותר.

לוח מספר 8: שינויים בגורמי הסיכון להזנה בקרב המשפחות המזים

	t	אמצע	התחלה	
חברה	2.260*	1.841	2.400	אי נכונות לצאת לחזק
קהילה	1.000	2.087	2.115	בעיות אקולוגיות
	-5.753***	1.865	1.742	פשיעה בשכונה
משפחה והורות	2.195*	2.104	2.475	קשר הורה ילד (שלילי)
	.378	2.208	2.302	קונפליקטים עם ילדים/ הורים
	1.394	2.180	2.404	הורות סמכותית
	.144	2.239	2.282	הורות מתייבשת
פרט	1.296-	2.851	2.630	רוחה אישית שלילית
	**7.624	1.584	2.184	דפוסי בילוי לא ממוקחים
	.392	3.130	3.193	התמודדות עם קשיים כלכליים

* $p < 0.05$; ** $p < 0.005$; *** $p < 0.001$

מבדיקת השינויים בגורמי החוסן להזנה, נמצא כי בפרוספקטיבה של זמן, במקודם הנכנס של ההורים, יש שינויים מובהקים בתפיסת הלכידות המשכונתית, בטגנון ההורות הסמכותני ובאופטימיות לפי שינויים אלו, ברמה הקהילתית, ההורים מדווחים באופן מפתיע על יחסי שכנות פחות טובים. ברמת המשפחה וההורות ישנה מגמת עלייה ושיפור בכל מדדי החוסן שנבדלו, כאשר השינוי המובהק מבחינה סטטיסטית הוא בשינוי טגנון ההורות מסמכותני לסמכותני שנמצא בספרות המחקרית בסגנון הרוח המיטיב עם ילדים. ברמה האישית נמצא כי תחושת האופטימיות של ההורים התערערה, חוויה שניתן לייחס לחוסר האדיקות שתקופת הקרינה הביאה עמה (ראה לוח מספר 9).

לוח מספר 9: שינויים בגורמי החוסן להזנה בקרב משפחות המזים

	t	אמצע	התחלה	
חברה	2.174*	3.381	3.643	אמון במסודות חברתיים
קהילה	2.194*	2.662	3.157	לכידות בשכונה
	-1.253	4.072	3.714	ידע ומעורבות בחיי הקהילה
משפחה והורות	.846	4.137	4.105	לכידות משפחתיות
	-.835	4.684	4.602	קשר הורה ילד (חיובי)
	382-	4.608	4.530	פיקוח הורי
	.073	4.456	4.439	יכולת להיתמך בשידורי הקהילה
	-1.803	4.804	4.623	ידע ומעורבות בחיי המשפחה
	*2.490-	4.795	4.423	הורות סמכותית
פרט	973-	3.988	3.796	רוחה אישית חיובית
	2.893*	3.263	3.828	אופטימיות
	-1.379	3.562	3.283	שלילה ודימוי עצמי

* $p < 0.05$; ** $p < 0.005$; *** $p < 0.001$

4. בין 'מפגש' ל'פגימה'

מיזם מפגש התל לפטול בשנת 2014 במטרה לטפל בתופעת ההזנחה של ילדים במשפחותיהם מתוך מודל סמי-אקולוגי הכולל אותה בהתחשב במציבות החברתיות – קהילתיות בהן היא מתרחשת. קהל היעד של מיזם מפגש היה משפחות שהתקיימה בהן הזנחה רב ממדית וחמורה של הילדים. הקו המרכזי שהזנחה את המיזם, הוא מתן מענה לצרכים הבסיסיים של ילדים גדולים במשפחות מזניחות והוא התמקד בשיפור יכולת ההורים לספק את צרכי ילדיהם, וביכולתם לתת להם הגנה ובטחון במסגרת המשפחה לצד שיפור במצב ובתפקוד הילדים וכלי הנזער במעגן תחומי חייהם.

תכנית 'פגימה', הוקמה בשל הצורך שיעלה במהלך העבודה עם המשפחות מיזם 'מפגש' לזעבנית ייחודית ומותאמת עבור משפחות בעלות מאפייני סיכון מוגברים שאינן מאפשרים את הישארותם של הילדים בביתם למשך הזמן הנדרש לעבודה הטיפולית עם ההורים. משפחות אלו גשופיינות בדמת הזנחה גבוהה ביותר של הילדים עד כדי סכנה שהיכולה להמלצה של המחלקה לשירותים חברתיים על הוצאה חוץ ביתית לאחר שזיהתה פגיעה קשה בסיפוק צרכי הילדים בשל היעדר מסוגלות הורית בצורה סבירה לעשות זאת. עם זאת, הערכת אנשי המקצוע המלווים משפחות אלו הינה כי בעזרת תהליך טיפולי אינטגרטיבי הכולל התייחסות לזיכוב הפיסי, הרגשי והתפקודי של הילדים ניתן יהיה לספר את דמת המסוגלות ההורית ולהימנע בכך ממוצאת הילדים מהמשפחה. לצד קשיי המסוגלות ההורית זרמת הסיכון הגבוהה של הילדים, המשפחות המהוות את קהל היעד של התוכנית מאופיינות במעגן רחב של גורמי סיכון אישיים, משפחתיים וחברתיים, המשפיעים על יכולת ההורים לספק בית קבוע ומגן לילדיהם.

תכנית פגימה פועלת לאור התפיסה המקצועית והמערכתית שפותחה במסגרת מיזם 'מפגש' ולאור פרדיגמת עבודה סוציאלית מודעת עניי הרחאה בעניי הפרה של זכויות אדם, ומציבה במרכז את מאבקם של אנשים הסובלים מעוני, את הידע שלהם ואת הסלידיות בין עובדים סוציאליים לבין מקבלי השירות שלהם. התוכנית מבוססת על שבעה עקרונות עבודה עליהם מושתתת כל אחת מתוכניות ההתערבות: על פי העיקרון הראשון, קיימת נכונות של הצוות הטיפולי לאורך כל שעות הערות של הילדים ומינות מלאה שלהם לאורך השבוע ובכלל זה, עו"ם המשפחה, המלווה המשפחתית ושאר המטפלים בתוכנית. על פי העיקרון השני, צוות התוכנית מספק באופן חלקי עד מלא את צרכי הילדים בשלב הראשון של תכנית ההתערבות עד לשיקום המסוגלות ההורית במהלך ההתערבות. על פי העיקרון השלישי, קיימת רמת ניטור גבוהה של מצב הילדים במהלך התוכנית על מנת לייצר השגחה מתמדת על שלומם ורווחתם. העיקרון הרביעי, שבגור מקודמיו, מתירם לעבודה טיפולית משותפת ורציפה של עו"ם המשפחה עם עו"ם לחוק הגוער במטרה לנחון והערוך בשגרת ההתערבות את מצבם של הילדים את המשך הטיפול בהם. על פי העיקרון החמישי, חכנית ההתערבות הנקבעת לכל משפחה היא גרמח אינטגרטיבית גבוהה ומשולבת בזמנית טיפול בהורים, בילדים ובמשפחה כמערכת. ובהמשך לעיקרון זה, על פי העיקרון השישי, מטרת ההתערבות האינטגרטיבית הינה לסייע להורים לעבור תהליך מאץ על מנת שיעליהו במן קצר לשפר באופן משמעותי את מסוגלותם ההורית. על פי העיקרון השביעי והאחרון, התכנית מספק סביבת מחיה חירה טיפולית הולמת מבחינה פסיכית. לוח מספר 10 מציג ביוויים מגשיים המחמישים את מימוש עקרונות העבודה במיזם 'פגימה' כפי שהם משתקפים מתוך השיח עם השדה המקצועי.

אולי זה לא היה אבל חסר לי: הערות עם [2נו2]
מאוד האמידה שיש עקרון שכל העת שלומם
של הילדים לנגד עיני הצוות ותנאי להמשך
שהותם בבית המשפ. אם זה לא היה בעקרונות
מציעה "לדחוף זאת" איפה שהוא
כעקרון זו המטרה ברמת: הערות עם [113R2]
ניטור גבוהה אבל אפשר לדחוף את זה כפי
שכתבת
הערה למעלה של שרית: הערות עם [4נו4]
חשובה
[ש-עסלנא] עם הערות: למה הסוגיה זה לא בוד.
[ש-עסלנא] עם הערות: הכוונה לעיסות כראי
הסכר מי היא "השדה המקצועי".

לוח מספר 10: ביטויים מהשדה הממחישים עקרונות העבודה.

מטרה	ביטויים מעשיים - קולות מהשדה
1. מוכחות הצוות הטיפול בבית זמנית.	"אני (מלווה) מגיעה ארבע חמש פעמים בשבוע לשעתיים שלוש, בוקר, צהרים ערב מותי שאני סרגישה שצריך". "אנחנו דואגים שכל יום משהוא יראה את המשפחה, ככה אנחנו עם יד על הדופק כל הזמן...".
2. סיפוק הלקי-מלא של צרכי הילדים על ידי הצוות עד לשיקום המסגלות ההורית	"זכאן גם הרבה נחות אומרים להם בואו נראה לכם איך לעשות ותעשו אלא בואו נעשה יחד איתכם, בואו אה... את מתקשה להעיר את הילדים בבוקר אז אני באה להעיר איתך בבוקר את הילדים. את מתקשה ללכת לתורים ופזיזים אז אנחנו הכול נעשה איתך. ויש לנו את הוטן את המשאבים".
3. דמת ציטור גבוהה של מצב הילדים לאורך ההתערבות.	"יש לי (ע"ס משפחה) הדמנות להיפגש עם המשפחה אחת לשבוע ולהתרושם ממצב הילדים, אני יכולה לעשות את זה בלזו יעיל באופן קבוע ולא יוצר קשרים יותר עמוקים ולסכנך בין המסגרות והמטפלים".
4. עבודה טיפולית משולבת עם ע"ס לחוק הנוער	"יש קשר הרבה יותר החזק ושוקף עם ע"ס לחוק נערי". "העבודה המשותפת של ע"ס התכנית עם ע"ס לחוק הנוער היא ממש אחד הגורמים להצלחה...".
5. תוכנית טיפול רב מערכות באינטגרציות גבוהה.	"קודם כל האינטגרציות. המפגש הוא ממש יום יומי עם המשפחות, ההגשת עזרה היא ממש יום יומית למשפחות, לא רק לבוא ולהגיד להם אוקיי המלווה תבוא פעם פעמיים בשבוע תראה לכם איך ואתם תתמודדו לבד, אלא כאן מגיש הולכים איתם יד ביד יום יום...".
6. תוכנית טיפולית מאוצת לשיפור מסוגלות הורית בזמן קצר.	"אם יש לי משפחה עם שלושה ילדים אז לכל אחת יש מטפלת או הילדות קוראות לה מנטורית. טיפול משפחתי, טיפול זוגי, פסיכולוגי, זה חוץ מהליווי שאני מלווה אותן מבחינה ביוקרתית וגם לבדקיות...".
7. סיפוק סביבת מחייה וזירת טיפול פיסית הולמת	"הנושא הפיזי הוא קיצוני מאוד מאוד, קודם כל סתחילים שם לשפר את התנאים שלהם בגדול. מהפכה...". "מתוך 77,000 שקל שיש למשפחה, 25,000 שקלים בשנה זה לענות שיפור תנאי מחיה וסיוע חומרי...". "התקציב פי שניים ממפגש. יש יכולת לתת מענה לגל ילד, זה לא מבן מאלו...".

בהמשך ליקה הקיימת בין מיזם 'מפגש' לתוכנית 'פנימה' מתבקש לבחון מה ההבדל בין שתי התוכניות וכיצד הוא מתבטא בשדה. שאלה זו נבחנה באמצעות ראיונות עומק שנערכו עם אנשי מפתח, העובדות הסוציאליות של התוכנית ביישובים, מלזות משפחתיות ואנשי טיפול נוספים. מהממצאים עלה, ראשית כל, כי על בני תפיסתם של העובדים בשדה, תוכנית 'פנימה' אכן פועלת כיתוך יקנה חזקה לנדיים מפגש' בפי שניתן ללמוד מהציטוטים הבאים:

"אנחנו עובדים לפי מודלים מאוד דומים של עבודה" (ע"ס ישוב),

"יש הרבה דברים שהם דומים" (מלווה משפחתית),

"אי אפשר לומר שזה תוכנית שונה לחלוטין, ממש לא" (מטפלת תמקתית).

תפיסה זו הרווחת בשדה מתעצמת לאור העובדה שמרבית העובדים בתוכנית 'פנימה' לא עבדו קודם לכן במיזם מפגש'.

לצד הקווים המשותפים שעלו בין שריו התוכנית, עולה חמש קטגוריות מרכזיות המבטאות את ההבדל ביניהן: שתי הקטגוריות הראשונות קשורות למרכיבות מאפייני המשפחות הנמצאות בקצה הרצף הטיפולי ולאמפייני התזונה של הילדים. שלוש הקטגוריות הנספחות קשורות במאפייני חבנית ההתערבות, החל מעילות המבנה הארגוני ואינטנסיביות ההתערבות וכלה בסיוע חומרי נאסיבי.

4.1 משפחות בקצה הרצף:

התמות העולות בקטגוריה זו מתמקדות בטיפול ההורים המטופלים בתוכנית 'פנימה' הנחוה במורכב יותר מההורים המטופלים ב'מפגש' ומעיב על התהליך הטיפולי. התמה הראשונה מתייחסת להיווצרות של המשפחות בתוכנית על סף הוצאת לדיהן מהבית, דבר הנעט בהכרח מהיעדר מסוגלות הורית. התמה השנייה מתייחסת לקשיים בתהליך הטיפולי הנגעים מהיעדר יציבות של ההורים בתהליך, בעיקר של האימהות. הנוכעת בין היתר מקושי ביצירת אמון במטופלים, והיעדר בוחזת לתהליכים ארוכי טווח. התמה השלישית, שיתכן וממנה נבעות שתי קודמותיה, מתייחסת למורכבות נפשית רבה של אחד ההורים או שניהם, כגון: בעיית התמכרות קשה, פוסט טראומה, הפרעת אישיות גבולית, והפרעות נפשיות נוספות שהבולטת שבהן היא דיכאון. (ראה לוח מספר 11)

לוח מספר 11: ביעוים מהשדה במגע לטיפול ההורים.

תמות	קולות מהשדה
משפחות שעומדות בפני הוצאה חוץ ביתית של הילד	"השורה התחתונה זה לא הוציא את הילדים מהבית ולטפל בהם בתוך הבית. אני חושבת שזה נבלא, זה high light. וזה עבד. היא הופכת להיות אמה טובה יותר ויותר מיום ליום. היא נעוזה עברה"... (מגופלת משפחתית).
היעדר יציבות בתהליך הטיפול בעיקר עם האימהות	"המשפחות שמגיעות אלינו הן פורפיל יותר מזויה משל מפגש וגם אני חושבת שהרווחה תופסת אותם כמי שאין כל כך מה לטשט אותם וזה ממש ההודמנות האחרונה לעשות שימי בגשפחה לפני שיוציא את הילדים..." (ע"ם ישובית).
מורכבות נפשית רבה	ספציפית כפנימה זה ממש הקצה של הקצה, משפחות שיש אמירה בחירה שאם לא נעשה שינוי במשפחה או אם לא נסייע להם לעשות את השינוי הזה או ממש הילדים יצטרכו לצאת מהבית..." (ע"ם ישובית).
היעדר יציבות בתהליך הטיפול בעיקר עם האימהות	"יותר קשה לעבד עם ההורים בעיקר האימהות. יש להם קושי ליצור קשר יציב". "הם נפגש המון, יש להם בעיה קשה של אמון... לקוח זמן עו' שמיצרים את האמון הזה ואז אפשר להתחיל לעשות את השינוי". "הם עושים צעד קדימה ופתאום משבר קטן הכל מתפרק..."
מורכבות נפשית רבה	"התמכרויות, יותר קצה, יש פערי בין מה שאומרים לט בהתחלה לבין מה שדואים באינטנסיב לעוסק..." "הפער שאנחת חווים זה באמת ההתמכרויות, חוסר איוון במצב הנפשי ואז אנחנו צריכים להתחיל לעבד את שיתוף הפעולה..."
	"החלקים של הפוסט טראומה, החרדות, המצבים של כאוס שחשוכים אתם כל הזמן למטה.
	"האימא, יש לה כמה הגדחת פסיכיאטריות אבל בעיקר אישיות גבולית".

"היא (האימא) נראית הומלסית, היא מוונחת כזאת, היא יכולה ללכת בלי לשים לב עם הבטן בחוץ, היא קצת מלאה לפעמים, עכשיו היא גדייטה. היא מאוד מוונחת ועכשיו יש לה איזה וורוד בשיער או משהו כזה.

"אני זכרת שבהתחלה של הקשר שלנו היו כל מיני קטעים מפחידים שהיא אומרת 'אני לא יכולה'. היא נסעה עם הבן זוג היא שמה את החמרה של האוטו ואמרה 'אני חונקת את עצמי'... היו לה התנהגויות כאלה שהיא הייתה אומרת 'אני לא יכולה יותר, זהו אני הולכת. אף אחד לא צריך אותי' ויש לה ילד בן שבע בלבד."

"יש לה אפילפסיה ודיכאון, על הדיכאון באמת ראינו אותה, היא נמצאת במיטה, לא חצה לקום גם בשעה עשר, גם כשהילדים לא נמצאים בבית אז היא שוכבת במיטה לא חצה לקום...".

"האם נמצאת במצב נמשי מאוד הפכפך, מצד אחד היא מקרית תודה, מבינה איך עליה לפעול ומשתפת פעולה. אך מצד, המצב המשפחתי לא מקל עליה. היא לא הולכת למעקב אצל הפסיכיאטר בנדרש ואנו רואים תגובות קיצוניות במצב רוח שלה. היא מניחה זאת גם על עצמה. אומרת שיותר צועקת על הילדים ומסרת סבלנות...".

4.2 מאפייני ההזנחה של הילדים.

"התחושה היא שהכול הולך לקיפן. גם מצב הזנחה... (ע"ס יישובית)"

הציטוט הפותח קטגוריה זו, מבטא את התחושה הרווחת בקרב המרואיינים כי קיים הבדל מהותי במאפייני ההזנחה של המשפחות ב'פנימה' בהשוואה למשפחות ב'מפגש'. ההבדל נבע בעיקרו מהקצנה הקיימת בכל חמשת צורות הזנחה. לוח מספר 12 מתארת את ההקצנה בדפוסי ההזנחה מנוודות מבטם של המטפלים בתצפית:

לוח מספר 12: מאפייני ההזנחה בקרב המשפחות המטופלות ב'פנימה':

סוג הזנחה	קולות מהשדה
הזנחה פיסית	"עובש אטוב מלא שקיות באמת אין מקום לכלום, ופומאום הולכת לה חולעת על הכותף..." (מלווה משפחתית). הבית לא מסודר, הבית לא נקי, ברמאח שאי אפשר לזאר...". (מלווה משפחתית)
הזנחה רגשית	"יש לה שלושה כלבים, חתול ועכשיו היא גם לקחה חג תמימים. או יש לה גן חיות בבית. היא גם אונרת דברים. הבית מלא דברים שהיא אוספת סתם... גם אוכל פג תקף בגדים...". (עו"ס משפחה). "האמא פשוט בהשרדות יום יומית במחיי, זה לא מפנה אותה לתת מענה רגשי לבנות, לזאת את הצורך שלהן הרגשי, היא לא חאה אותן בכלל... אדישה...".
הזנחה חינוכית	אי הרבה פעמים מרגישה שאי לא מבינה למה כועסים על הילדה עכשיו ולמה לא. יש איזה חוסר יציבות ביחס אליה שהוא נקשה באמת. יש משהו בדבר הזה שהוא חלק מרגשפה של הדחייה של החוסר יציבות, של הבלתי צמי... (מטפלת משפחתית).
הזנחה רפואית	"ברמה של הבית הספר, בעיות ביקור סדר... כבר הייתה התערבות של קצינת ביקור סדר ולא שיתה את המצב...". "ההורים ניסו מספר פעמים לבעל את הטיפולים הרגשיים לילדים, כי חשבו שבמידה ויבטלו את המענים הללו, יתוסף עוד תקציב לעזרה ואיננו כלכלי...". (עו"ס משפחה).

פיקוח והשגחה	"מוגיש כאוס מאורגן. זאת אומרת זה יש גללים, זה העניין, הריי יש ככלים, הוא לא נכנס לבית (השכן), אבל הן (הגבות) הולכות לישון אצלו למעלה. והיא (האימא) לא אכפת לה..." (עו"ס משפחה).
--------------	---

4.3 מודל ארגוני מצומצם ועיל

התמת העלות בקטגוריה זו ומוצגות בטבלה מספר 13 ממקדות את ההבדלים בין מיום 'מפגש' לבין תוכנית 'פנימה' בהיבט של המודל הארגוני ועלות ההתערבות עם המשפחות. התמה הראשונה עוסקת בראשית של ההפחתה המשמעותית שנעשתה במספר המשפחות המטופלות בתוכנית 'פנימה' בכל ישוב, דבר המתבטא בין היתר ביכולת לנתח יחס אישי וקרוב לכל משפחה ולהבדל צוות גרטיני המשתתף בעקב על העו"ס היישובית התכנית? (שהינה גם עו"ס המשפחה) והמלווה המשפחתי והמיוזם בקשר ממוקד ושוקף עם כל משפחה. התמה השנייה עוסקת בחשיבות הייתה של עו"ס התוכנית, היא עו"ס המשפחה, חלק אינטגרלי מצוות המחלקה לשירותים חברתיים ומהמענים הניתנים. התמה השלישית מתייחסת לנמישות בניהול הונוקציה שיש לעו"ס היישובית שמאפשרת לה לרוח מענים מייזם גם במצבי חרוג עם מנימם של חסמים בירוקרטיים. התמה הרביעית מתמקדת ביכולת של העו"ס היישובית ליצר מענים קבוצתיים למשפחות בתוכנית בשל הגמישות הארגונית הקיימת ומוטת השליטה המתה יותר, ולבסוף, התמה החמישית מתמקדת בסיקה הקיימת בין שתי התוכניות הממוקדות על רצף הטיפול במשפחות מזוהות ומאפשרת שיתוף פעולה בלתי אמצעי ולמיד משפחות ביניהן בהתאם לצורך.

לוח מספר 13: מאפייני תוכנית 'פנימה' כמודל ארגוני מצומצם ועיל.

תמות	קולות מהשדה
צוות גרטיני ממוקד לכל משפחה	"יש רק 12 משפחות ביישוב במקום 30 שהיה במפגש, זה מאפשר הרבה יותר יחס אישי וקרוב". (עו"ס ישוב)
שילוב עו"ס התוכנית בצוות המחלקה לשירותים חברתיים ביישוב גמישות ניהולית	"פנימה לפי איך שאני רואה מאפשרת לנו ליטות להיות ממש חלק מהמשפחה. ושאנחנו צוות מאוד גדול בעצם שנכנס, אבל צוות מאוד ממוקד, הכוונה שלי זה שאנחנו בזכות זה שיש לי רק 12 משפחות, ויש מלווה לכל משפחה, או יש את הצוות הגרטיני". (עו"ס ישוב)
התערבות קבוצתית	"אני גם עו"ס התוכנית של הישוב וגם מתפקדת כעו"ס המשפחה. אני חלק מלא משותף הרווחה ביישוב, שותפה בכל מה שקורה שם". (עו"ס ישוב)
שיתופי פעולה בין התוכנית	"נכנס מערכת ה'סלפרס', אני חושבת שזה דבר ואולי שמש, זה מאפשר יותר תמכה, פחות עיכובים, דברים שאם או אם אני יכולה להגביק שובר ומישהו רוחם לי במקום, ואני יכולה להוציא ולתת את זה למשפחה...". (עו"ס ישובית).
	"גם מבחינה קבוצתית אני יכולה לתת להם יותר מעבר קבוצתי ומטופלת טובה כי הן מרגישות שהן לא לבד, יש כוח לקבוצה גם... לקחת אותן לספא, ערב קרייק... זה חשוב...".
	"יש משפחות שמגיעות אליי ואז אני אומרת רגע אולי אנחנו יותר מידי בשבילן וזה אני מעבירה אותן למפגש. יש משפחה אחת שהעברתי ויש עוד משפחות שאנחנו כברא נעשה העברה ממפגש אליי וזמני למפגש".

4.4 טיפול אינטנסיבי

קטגוריה זו עוסקת בעיקרה ברמת האינטנסיביות הגבוהה של תכנית ההתערבות שנבנית לכל משפחה ברמתיות. אינטנסיביות זו מהווה סמור את אחד העקרונות המרכזיים של התכנית. התמה הראשונה שעולה מדגישה את הקשר היום יומי עם המשפחה שמאפשר לתת מענים מיניים שמתעוררים ולטפל באופן יותר תהליכי ושיטתי בקשיי ההורים באמצעות נשייה משותפת יחד עימם את הדברים בהם מתקשים. התמה השנייה מדגישה את הנמישות והיכולת התקציבית שיש לעו"ס המשפחה בסיפוק טיפול מעורבני לכל בני המשפחה על פי צרכיהם ויכולותיהם. התמה השלישית מדגישה את הונוגו של הסטפלים לאורך כל שעות היום ובמצבי היום. התמה הרביעית, שבכל הנראה בובעת מכל קודמותיה, מדגישה את המעטפת שמקבלת כל משפחה בתוכנית ומיצרת תחושה של שייכות ואמן במטפלים (ראה לוח מספר 14).

לוח מספר 14: מאפייני תוכנית פנימה הקשורים באינטנסיביות הטיפול.

תמוח	קולת מהעדה
קשר יום יומי	פחות אומרים להם בואו נראה לכם איך לעשות ותעשו אלא בואו נעשה יחד איתכם, בואו אה... את מתקשה להעיר את הילדים בבוקר אז אני באה להעיר איתך בבוקר את הילדים. את מתקשה ללכת לתורים רפואיים אז אנחנו הבל נעשה איתך. (מלווה משפחתית)
טיפול הוליסטי ולא הגבלה	במפגש הרבה פעמים יש משפחות שזקוקות למלווה לכל מיני דברים אבל מתוך גג שעושים של מלווה משבוע יש גבול למה שאפשר לעשות...". (מלווה משפחתית) "אני לא צריכה לבחור אם ילד יקבל טיפול רגשי או הוראה מתקנת, חוג, ריפוי בעיסוק, או הידרותרפיה. הוא יכול לקבל את הכל וגם את שלו. מה שבספגש הם הרבה פעמים לא יכולים לעשות וצריכים כן לעשות חיעדוף של מה קודם". (עו"ס משפחה) "המשאבים מאפשרים לנו לתת טיפולים לכל בני המשפחה בו זמנית ומטון של טיפולים". (עו"ס משפחה) "יש משהו בתוכנית אצלנו שגם האמטחת הכלכלית והתקצוב מאפשר להעשיר את התוכנית הטיפולית אחד. אז על אף ששניהם מתעסקים באותה ושפעה" (מטפלת תעסיקות).
זמינות	התקציב לטיפול פי שניים מלמפגש. יש יכולת לזהות מענה לכל ילד, זה לא טובן מאליו...". (מנהלת המיזם).
מעטפת	"פה הן (האימהות) מאוד אוהבות שזה על במים יום יומי, שאני זמינה להן, שאם יש איזה בעיה או תקלה נקרא לזה אני באמת שם בשבילן, ושוקן יודעות שגם יש לנו מורכבת של שעות, אבל הן יודעות שאם יש משהו יזמא מן הכלל אני שם, אני תמיד איתן גם ב sms, וזה כבר מעבר לעבודה, זה גם לשלוח הודעות בוקר טוב, יום נפלא, דברים כאלה...". (מלווה משפחתית).
	"הן (האימהות) אומרות שמאז שאנחנו בפנימה אנתנו מרגישות יותר ענופות, שיש לנו יותר מענים. כששאלתי את אחת האימהות אם במפגש זה לא היית? היא אומרת 'זה היה אבל את יודעת בימי שני וחמישי', כאילו במיזם הקבועים שלהם, 'ופה אני מרגישה שאני יותר ענופה, או איך היא אמרה 'אני מרגישה שפה יש לי אבא ואמא, שיש למו לפטרל'. (עו"ס משפחה)

4.5 סיוע חומרי מסיבי

הניסיון המצטבר במיזם 'מפגש' לימד כי סביבת מגורים פסיית מבירה וראויה למחיה הינה קרויטית להצלחת התהליך הטיפולי. המשפחות בתוכנית 'פנימה' חובן בכזל, חיזי בבתיים שמצבם הפיזי היה ירוד ביותר, דבר שלא אפשר להורים לספק את הצרכים הפיזיים הבסיסיים לילדיהם. מסיבה זו התוכנית הציבה כמטרה עליונה לספק למשפחות ראשית כל סביבת מגורים הולמת וראויה שתאפשר להורים לספק את צרכי הילדים ובל התחומים. הציטוטים הבאים שגועל מהשיח עם מנהלת המיזם מבטאים את החשיבות שניתנה בפיועל לנושא :

"הנושא הפיזי של הבית הוא קיצוני מאוד מאוד, קודם כל מתחילים לשפר את התנאים שלהם בגזיל. עשים להם שם מהפכה...".

מתוך 77,000 שקל שיש למשפחה, 25,000 שקלים בשנה זה לטובת שיפור תנאי מחיה וסיוע חומרי...".

מהזיוות מהשדה עולה כי כל 55 המשפחות בתוכנית קיבלו סמון להתחלת ההתערבות סיוע מקיף בריזקט ואכזר הכרת. ל-19 משפחות התבצע שיפוף מקיף או חלקי של הדירה. עוד עולה כי חמש משפחות אף קיבלו סיוע במעבר דירה לאזור שרירותם נמצאה במסובבת למגורים. מהממצאים עולה כי סיוע חומרי זה חדרם לתהליך הטיפולי בכך שהגביר את תחושת המחויבות של ההורים, שיפר את תחושת הרווחה ואישיות שלהם, דבר שהתבטא במצב דות טוב יותר ותחושת שליטה על חייהם, העלה את תחושת הערך העצמי ואף תרם להשבת האמון שלהם במערכת מתוך תחושתם כי רואים אותם ומאמינים בהם. הציטוט הבא, שגילקח מתוך רשומת הנהלת המיזם, ממחיש את הנאמר:

"התחושה הייתה שמתנה להם הזדמנות אמיתית להתחיל מחדש, לצאת מחלום בלזאת ולהגיע למציאות טובה משקויו לעצמם ולמשפחתם. אין ספק שהסיוע הזה נתן תחושת מחויבות עמוקה יותר של ההורים כלפי התוכנית". (ע"ס התוכנית).

5. עבודה בצל מגפת הקורונה.

מטבע הדברים, תקופות של חרום בדוגמת מגפת הקורונה שמקדה אותנו, מכתיבות מצאות חיים של חוסר ודאות, חרדה בריאותית וכלכלית וצמצום במשאבים, דבר המגביר את הסיכון להזנחה פיזית ובריאותית של ילדים. בנוסף לכך, העיסוק של ההורים בהישדיות, בבריאות ובכלכלת המשפחה נולד להוביל לחוסר פניות רגשית ולהיעדר השגחה ופיקוח מספקים עד כדי מצב של סכנה ממשית לשלמם של ילדים. ההסתגרות הממושכת של ילדים בביתם, נסף לתמריץ מצבי הלחץ ומגבירי הסיכון, עלולה להביא אף לבידול בהיקף הזנחה שלהם בכל המישורים. הדבר נכון במיוחד בהעדר פיקוח ומעורבות של גורמים פורמליים כגון מערכת החינוך, גורמים רפואיים וטיפוליים, המצויים בקשר שותף עם הילדים והורים בשגרה. כאשר משפחות סגורות בבית ובהיעדר זמינות של שירותים שונים בקהילה, עולה קושי בהערכת מצבם וצרכיהם של ילדים בסיכון ומתן הגנה עבורם. מבחינה קהילתית, העדרן של מערכות תמיכה פורמליות ובלתי פורמליות עלול אף הוא להגביר את דמת הסיכון של ילדים להיפגע. קיומן של מערכות תמיכה להורים נמצאו כממתנות הזנחה בהיותן מקור לתמיכה חברתית, לאנטיצפיה ואורור, ללמדורה חברתית, לפיקוח ונבונה ולהפחתת דמות הלחץ ההורי.

מגפת הקורונה פרצה כשבעה חודשים לאחת קליטתן של המשפחות הראשונות בתוכנית 'פנימה'. בחלק נכבד מהמשפחות תוכנית ההתערבות שבוצעה עברן החלה לפעול ויחנן לומר שלרוב החל להתבסס קשר של אמון בין המשפחות לבין עו"ם המשפחה, המלווה המשפחתיות ומטפלים משמעותיים גוספים. כללי הריחוק החברתי והסגרים שנכפו על הציבור בעיקר בחודשים הראשונים גרמו להאטה משמעותית בפעילות התוכנית עם המשפחות. מהשיח עם השדה עלה כי באופן כללי חודשים אלו התאפיינו בצטיפת בניסול הן ברמת הפרט והן ברמת המשפחה כפי שניתן להתחשם מהמשפחים הבאים:

"זה לקח הרבה פעמים משפחות אחרת..." (עו"ם משפחה).

"התחיל משהו ופתאום מעורר..." (מלווה משפחתית).

"משבר הקורונה מעורר את החלקים הפוסט טראומטיים הרבה פעמים, הם גם ככה קיימים אבל זה עוד יותר מציק". (עו"ם משפחה).

"זה מעורר אצלם את החרדות" (מטפלת משפחתית).

"הילד טופל אצל עו"ם. עמ"י הדאגה נראה כי הקשר הטיפולי עמו החל בהכרעת ובניית אמון, הוא הגיע מבויש וסגור בתחילת המפגשים, תגובותיו היו בהתאמה ובהליכה לתחילת הקשר הטיפולי, היה נראה חושש ולא מיהר לתת אמון. במהלך הזמן החל להירקם הקשר. הוא הגיע בשמחה למפגשים... תהליך הטיפול עם הילד נקטע בעקבות משבר הקורונה..." (עו"ם ישיבות).

קושי נוסף עימו התמודדה התוכנית במהלך חודשים אלו היה נעוץ בהיעדר זמינות ונכונות של המטפלים. כפי שעולה מדבריהן של שוני עו"ם ישיבות:

"יש באלה שהיו עסקים בקושי שלהם... ילדים בבית, אפשר להבין את חוסר המונית..."

"גם אם רצינו לפעמים היו הנחיות שאסור..."

לצר הקשיים שתוארו, עולה כי במהלך התקופות המגבילות ובעיקר במהלך הסגרים הקשר עם המשפחות לא נעצר. התמות בטבלה מספר 15 מנתאות כיצד בישונים השונים בתוכנית התמודדו עם אתגרי התקופה. התמה הראשונה מתארת את היצירתיות של המטפלים במציאת פתרונות גמישים על קשר בתנאי ריחוק חברתי. התמה השנייה מנתאת את הגמישות והיציאה מהמסגרת הפורמלית של התפקיד. התמה השלישית ורביעית מתארות את המרויכות

וההתגייסות שהפגינו המטפלים כלפי המשפחות, כולל עובדים שכימזו שגרה לא קיימו קשר ישיר למשפחות. התמה החמישית, שונה מקודמותיו, ומתייחסת למשפחות שהמצאיות הקשה שנכפתה עליהן דרבנה אותן ליישר קו עם התוכנית הטיפולית.

לוח מספר 15: התמודדות של המטפלים עם אתגרי הקורונה

תמות	קלטה בראשונה
יצירתיות	<p>"הם הם חזקנים והיה צורך מטורף במזון, אנשים באמת נתקעו בלי סזון עם הילדים בבית, אז עשינו הטענה באופן דיגיטלי, בתגים בפסטר, והיה עוד פגימה גם לפני..."</p> <p>"יש לנו קבוצת וואטסאפ מאוד פעילה ברמה היאם זמנית, מפעילות אותם שם, עשינו כל מיני פעילויות שם של אתגרים..."</p> <p>"היא שלחה לי תמונות, היא אומרת, אני לא יודעת איך לסדר את הפניה הזאת ומצלמת ואני אומרת לה, היא אומרת "איך ראת את זה בכלל?, אני לא שמתי לב שזה פה". היא תמיד שולחת לי תמונות, היא רוצה את החיוזקים- עד כמה היא מסודרת ...". (מלווה משפחתית).</p>
גמישות	<p>"אחת המלונות גבתה אותי...אני משאירה אצלה כמה תלשיים לחינוך- משפחות שהיא מלווה, משפחות שיכולות להגיע אליה ולקחת בזמן הקורונה אז גם בה בעת..."</p>
מחויבות	<p>"שמרנו איתם על קשר כל הזמן..." (מלווה משפחתית).</p> <p>"זה החלוקים שאבחנו צרכות לאסוף אותן מחדש ולתת להן את המענה האישי ולתמוך ולהיות זמינות, גמישות גם בשעות, שזה מאוד משמעותי להן, זה מה שמחזיר אותן לפוקוס..." (עו"ס ישיבות).</p> <p>"נכשיו בקורונה, גיסינו להיות איתה בקשר עם וואטסאפ, וידאו, זום היא הייתה סגרת לי את הרמקול, סגרת לי את התמונה, היא הייתה איך אומרים...על השאלטר, וואלה אבלתי אותה. אבל זהו בסוף בסוף הצלחנו באישהו דרך, היא גם הייתה מתקשרת כל יום כמה פעמים. פעם אחת התכתבם בגליל של ג'וריש וגאימג'ים, בסופו של דבר אני מרגישה שמהרה קורה לחיוב ביטוח. אבל מאוד קשה, באמת מאוד קשה. אני מרגישה שמה שהיא בעצם חרשת תמונה זה להיות איתה. עכשיו (מטפלת רגשית בילדה).</p>
התגייסות	<p>"יש נהג מוניות שמונד איתנו קבוע, הוא מקסים, אנושי ומבין את העניין אז בתקופת הסגר שלא יוכלו להגיע למשפחות, שלחתי אותו לחלק משחקים לגיל המשפחות, זה דמות קבועה שהם כבר מכירים אותו..."</p>
'שלא לשמה בא לעזרה.	<p>"פתאום ראו כמה קשה ... הסכימו להביא את הילד לאבחון, הוא אובחן בהפרעות קשב וריכוז. הם גם הסכימו לטיפול תרופתי (ריגולין) לרקומת גיסון, ואכן בזמן האחרון הוא רגוע הרבה יותר. מתמיד להגיע לבית ספר, לא מושהה יותר בגלל אלימות שהפעיל כלפי הוצאת העולמזידים האחרים, מצליח לשבת בניתוח וגם התקדם בלמידת החומר הגלמד (עו"ס משפחה).</p> <p>"אחרי תקי ארוכה יש (האם) סיווגה שהבן ייבדק אצל פסיכיאטר והיא מגלה רצון לקדם את האבחון וקבעה תור לפסיכיאטר, אמרה שאם יוחלט על טיפול תרופתי היא לא חסרת לחת לו (עו"ס משפחה).</p>